

Sport och stereotyper: hur kön konstrueras i finländsk sportmedia

Wilma Båsk

Institutionen för Företagsledning och Organisation
Svenska handelshögskolan
Helsingfors
2025

SVENSKA HANDELSHÖGSKOLAN

Institution: Företagsledning och Organisation	Arbetets art: Magisteravhandling
Författare och Studerandenummer: Wilma Båsk, 184190	Datum: 28.4.2025
Avhandlingens rubrik: Sport och stereotyper: hur kön konstrueras i finländsk sportmedia	
<p>Finland betraktas ofta som ett av världens mest jämställda länder, men sportvärlden präglas fortfarande av könsnormer. Sport framställs som en manligt kodad arena där kvinnor får mindre medialt utrymme och ofta porträtteras utifrån traditionella könsstereotyper. Tidigare forskning utanför Finland visar att kön porträtteras olika i media: kvinnliga idrottare betonas i högre grad utifrån utseende, känslor och personlig utveckling, medan manliga idrottare främst lyfts fram genom tävlingsinstinkt, prestationer och meriter.</p> <p>Syftet med denna avhandling är att undersöka hur kön framställs i finländsk sportmedia. Det empiriska materialet består av 39 personporträtt publicerade av Yle Urheilu. Genom en kritisk multimodal diskursanalys analyseras både språkliga och visuella element i artiklarna för att synliggöra underliggande maktstrukturer och identifiera eventuella skillnader i hur manliga och kvinnliga idrottare porträtteras.</p> <p>Tre centrala teman identifierades i analysen: sport som en maskulin domän, framställning av prestation och kompetens samt rollen utanför idrotten. Män framställs som den självklara normen, medan kvinnors närvaro ofta måste förklaras eller motiveras. Män kopplas till prestation, disciplin och målinriktning, medan kvinnor i högre grad skildras genom känslor, relationer och personliga berättelser. Både kvinnor och mäns liv utanför idrotten lyfts ofta fram, men på olika sätt och olika villkor.</p> <p>Studien visar att kön är en central faktor i hur idrottare framställs i finländsk sportjournalistik, och att media har en betydande roll i att forma och upprätthålla föreställningar om kön inom både idrotten och samhället i stort.</p>	
Nyckelord: Kön, jämställdhet, stereotyper, sport, sportmedia, kritisk diskursanalys	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	INTRODUKTION	1
1.1	Syfte och forskningsfrågor.....	4
1.2	Presentation av forskaren.....	4
1.3	Avgränsningar	5
1.4	Terminologi	5
1.5	Metod.....	6
1.6	Avhandlingens struktur.....	6
2	TEORI.....	8
2.1	Kön som social konstruktion.....	8
2.2	Sport och kön.....	9
2.3	Hegemonisk maskulinitet och media.....	11
2.3.1	Hegemonisk maskulinitet och sportmedia	11
2.4	Sportmedia och kön.....	12
2.4.1	Sportmedia och kön i Finland	13
2.4.2	Språkets betydelse i sportmedia.....	14
2.4.3	Bildens och rubrikens roll	15
2.5	Sammanfattning av teorikapitlet.....	16
3	METOD.....	17
3.1	Forskningsprocessen	17
3.2	Forskningsfilosofi	18
3.3	Forskningsstrategi.....	19
3.4	Kritisk multimodal diskursanalys	20
3.4.1	Genomförande av kritisk diskursanalys.....	22
3.5	Forskningsmaterial	23
3.6	Datainsamling	30
3.7	Dataanalys	31
3.8	Forskningens kvalitet	33

3.9	Forskningens etik och användning av AI	35
4	RESULTAT	36
4.1	Sport som en maskulin domän.....	36
4.1.1	Kvinnliga idrottare och betoningen av utseende i medierapporteringen 39	
4.1.2	”Naisurheilu” – kvinnlig idrott som en särskild kategori	40
4.1.3	Kvinnliga idrottare i skuggan av manliga jämförelser	42
4.2	Framställning av prestation och kompetens.....	44
4.2.1	Arbetsmoral vs personlig utveckling.....	45
4.2.2	Ordningens betydelse	48
4.3	Rollen utanför idrotten.....	48
4.3.1	Familjeroller i fokus	48
4.3.2	Livet utanför idrotten	51
4.3.3	Idrottare som ställningstagare	52
5	SLUTSATSER.....	55
5.1	Begränsningar och förslag på fortsatt forskning.....	61

BILAGOR

Bilaga 1 AI-användning	72
------------------------------	----

BILDER

Bild 1 Noora Tulus.	38
--------------------------	----

Bild 2 Tommi Niemelä.....	46
---------------------------	----

Bild 3 Martina Backfält.....	50
------------------------------	----

Bild 4 Ella Junnila	54
---------------------------	----

TABELLER

Tabell 1 Sammanfattning av teorikapitlet	16
--	----

Tabell 2 Artiklar i analysen.....	25
-----------------------------------	----

Tabell 3 Teman i analysen	32
---------------------------------	----

1 INTRODUKTION

Finland betraktas ofta som en global förebild inom jämställdhet och rankas som det näst mest jämställda landet i världen enligt Global Gender Gap Index 2024 (World Economic Forum, 2024). Denna höga placering speglar betydande framsteg inom områden som utbildning, arbetsmarknad och politiskt deltagande. Jämställdhet är också djupt förankrad i den finländska samhällsstrukturen och lagstiftningen då lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) förbjuder könsdiskriminering och syftar till att aktivt främja jämställdhet (Social- och hälsovårdsministeriet, 2020).

Trots detta menar forskare att jämställdheten inte nödvändigtvis genomsyrar hela samhället (Tienari & Nentwich, 2012). Det finländska samhället präglas fortfarande av en könsmaktsordning där könsbaserade maktstrukturer är djupt rotade i både vardagsliv och arbetsliv. Även om det nordiska välfärdssystemet, med generösa föräldraledigheter och subventionerad barnomsorg, har skapat goda förutsättningar för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden (Kangas & Kvist, 2018), kvarstår tydliga ojämlikheter. Arbetsmarknaden är fortsatt könssegregerad både horisontellt och vertikalt. Kvinnor är överrepresenterade i lågavlönade yrken inom den offentliga sektorn (Koskinen Sandberg, 2018), medan många branscher – inklusive professionell idrott (Cunningham 2008) – är tydligt mansdominerade och män dominerar fortfarande ledande positioner – inte minst i styrelser för börsnoterade företag (Kauppakamari, 2022). Samtidigt har Finland tappat mark i jämförelse med andra EU-länder i de senaste jämställdhetsrankningarna (Kauppakamari, 2025), trots att landet fortsatt placerar sig högt i internationella index såsom European Institute for Gender Equality (EIGE) och World Economic Forums tidigare mätningar (Finnish Government, 2017; WEF, 2022). Denna spänning mellan Finlands starka position i internationella jämställdhetsmätningar och de könsbaserade ojämlikheter som fortfarande präglar samhälle och arbetsliv, i kombination med en viss motvilja mot jämställdhetsarbete, utgör en viktig utgångspunkt för denna studie (Tienari & Nentwich, 2012; Stierncreutz & Tienari, 2023).

Medier har en betydande roll i att forma samhällliga normer och attityder, särskilt i frågor som rör kön och makt. Genom de berättelser, bilder och perspektiv som förmedlas i medier konstrueras föreställningar om vad som är normalt, eftersträvansvärt eller möjligt. På så sätt påverkas både individers självbild och hur olika grupper representeras och behandlas i samhället (Pfister, 2010; Gee, 1999).

Forskning inom media har visat att medier inte enbart speglar verkligheten, utan också är aktiva aktörer i dess konstruktion. Socialt konstruerade könsroller återges och förstärks ofta i medieinnehåll, vilket kan ha negativa konsekvenser för individers självuppfattning, livsval och karriärmöjligheter (Mendes & Carter, 2008). Genusrelationer i medier präglas ofta av ojämlikhet, där manligt kodade perspektiv och berättelser dominerar. Detta märks bland annat i nyhetsproduktion, där kvinnor är underrepresenterade som källor och i vissa fall osynliggörs helt, eller där män tenderar att tala för kvinnor, vilket ytterligare reproducerar traditionella könsroller inom journalistiken (Mendes & Carter, 2008).

Denna snedfördelning blir särskilt tydlig inom sportjournalistiken, ett område där könsrepresentation länge varit ifrågasatt. Studier visar att kvinnliga idrottare ofta marginaliseras, både genom begränsad synlighet och genom stereotypa eller trivialiserande skildringar (Fink & Kensicki, 2002; Sherry et al., 2015). Sportmedia fungerar därmed som en tydlig förlängning av de bredare genusmönster som präglar medielandskapet. Detta hänger i sin tur samman med hegemonisk maskulinitet som dominerar idrottsvärlden (Kane 2013). Hegemonisk maskulinitet är en idealbild av manlighet som stärker männens makt genom att hålla kvinnor i en underordnad roll och styra över andra män, vilket upprätthåller ojämställdhet (Donaldson 1993). Detta påverkar bland annat kvinnors ekonomiska möjligheter inom idrotten (Pfister 2010).

I Finland har kultur- och idrottsministeriet sedan 2016 försökt motverka könsstereotypisering inom idrotten, med fokus på att öka kvinnors synlighet och förändra hur de representeras i medier (Lehtonen, Oja & Hakamäki, 2021). Trots dessa initiativ visar forskning att könsnormer fortfarande präglar sportjournalistiken. Studier från Australien och USA har belyst hur sportmedia osynliggör kvinnor eller framställer dem på sätt som förstärker traditionella könsnormer (Cagle et al., 2011; Sherry et al., 2015). Frågan är om liknande mönster även existerar i Finland, trots landets höga jämställdhetsranking? Det tycks finnas belägg för detta. I sin doktorsavhandling belyser Turtiainen (2012) den tydliga könsobalans som präglar finländsk sportjournalistik, där kvinnliga idrottare får mindre utrymme i medierna och ofta porträtteras utifrån personliga eller ytliga attribut snarare än sina idrottsprestationer.

Den begränsade mediebevakningen av damidrott har också ekonomiska konsekvenser. Bristen på exponering minskar möjligheterna till sponsring och kommersiella investeringar, vilket i sin tur begränsar utvecklingen av damidrott på elitnivå (Pfister 2010; Cagle et al., 2011; Sherry et al., 2015). Ett tydligt exempel är Forbes (2024) lista

över världens högst betalda idrottare från 2024, där samtliga på topp tio är män. Antagandet att damidrott inte genererar samma publikintresse som herridrott används ofta som argument för den begränsade bevakningen, men forskning har visat att när kvinnors idrott får medieutrymme, svarar publiken positivt (Kane 2013). Trots detta kvarstår ett gap mellan potential och faktisk representation, vilket påverkar idrottens ekonomiska och samhällliga förutsättningar.

Trots att forskningen kring kön och sportmedia har vuxit internationellt under de senaste decennierna, finns det fortfarande en tydlig kunskapslucka i en finländsk kontext. Även om Turtiainen (2012) berör ämnet i sin doktorsavhandling, ligger fokus främst på sportjournalistik i bred bemärkelse, medan analysen av hur kvinnliga idrottare framställs i media är relativt begränsad. Senare arbeten, såsom Niemis (2021) magisteravhandling, har visserligen behandlat kön och jämställdhet inom det finländska medielandskapet, men utan att specifikt granska sportmedias roll i konstruktionen och reproduktionen av könsnormer. I sin studie av hur chefer porträtteras i finländsk press visar Niemi (2021) att kvinnor ofta framställs som undantag från normen, medan män ges rollen som det självklara idealet för ledarskap. Eftersom ledarskap traditionellt förknippas med maskulinitet, finns det skäl att anta att liknande stereotyper kan vara närvarande även inom sportjournalistiken – ett område som i sig är starkt präglad av hegemonisk maskulinitet.

Sport spelar en central roll i den finländska identiteten, där manliga idrottare historiskt har lyfts fram som symboler för nationell styrka och framgång (Tervo, 2008). Kvinnliga idrottare har däremot fått betydligt mindre synlighet och erkännande, både i idrottskulturen och i medierna (Cagle et al., 2011; Sherry et al., 2015). Med tanke på sportens samhällspåverkan och dess potential att forma föreställningar om kön är det av stor vikt att forskningen inom detta område fördjupas.

Det finns alltså ett tydligt behov av mer forskning om hur kön framställs inom finländsk sportmedia. Många aspekter av könsrepresentation inom detta fält är fortfarande outredda, vilket öppnar för nya perspektiv. I denna studie undersöker jag därför hur kön porrätteras i finländsk sportjournalistik. Dessa frågor är centrala för en djupare förståelse av jämställdhet i Finland. Om landet vill leva upp till sin bild som en jämställdhetsförebild krävs en kritisk granskning av de strukturer och normer som fortfarande kan skapa ojämlikhet – särskilt inom ett så symboliskt och kulturellt viktigt område som idrott.

1.1 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med avhandlingen är att undersöka och analysera hur kön framställs i finsk sportmedia. För att besvara syftet har två preliminära forskningsfrågor skapats:

F1: Hur porträtteras kön i finländsk sportmedia?

F2: Vilka skillnader finns det i hur manliga och kvinnliga idrottare porträtteras i finländsk sportmedia?

1.2 Presentation av forskaren

Som skribent till denna avhandling har jag två års erfarenhet av arbete inom sportmediebranschen, genom mitt arbete på Yle som sportjournalist. Denna erfarenhet har gett mig en djup förståelse för hur sport och idrottare framställs i medier. Ett genomgående tema i mitt arbete har varit mitt starka engagemang för jämställdhetsfrågor, vilket har präglat min strävan att ge mer utrymme åt kvinnliga idrottare. Särskilt har jag valt att lyfta fram unga kvinnliga idrottare, en grupp som enligt både mina egna erfarenheter och internationell forskning får otillräcklig mediebevaktning (Kane, 2013; Caple et al., 2011).

Under min tid i branschen har jag lagt märke till att diskussionen om jämställdhet inom sportmedia ofta fokuserar på kvantitet – att kvinnor och män ska få lika mycket mediebevaktning, likaså har forskningen fokuserat främst på det. Vad som däremot ofta förbises är kvalitativa aspekter: hur kvinnor framställs (Kane, 2013; Caple et al., 2011), vilka normer som återspeglas och hur underliggande strukturer påverkar denna framställning. Detta är särskilt viktigt att undersöka, eftersom mediebilderna inte bara speglar samhällets normer – den är också med och formar dem (Fairclough 1995; Fairclough 2013), vilket i förlängningen påverkar både kvinnors möjligheter inom idrott och hur samhället ser på idrottare och kön överlag. Detta perspektiv har ibland saknats även i mitt eget arbete, men genom att fördjupa mig i dessa frågor har jag blivit alltmer medveten om den komplexitet som ligger i jämställdhetsfrågor inom sportmedia

Min erfarenhet har inspirerat mig att utforska dessa teman djupare i denna avhandling. Jag anser att det är avgörande att belysa hur medier, både medvetet och omedvetet, bidrar till att upprätthålla ojämlikheter. Genom att identifiera och utmana dessa strukturer hoppas jag kunna bidra till en mer nyanserad och inkluderande mediebevaktning. Målet är att denna avhandling inte bara ska fungera som en akademisk

analys, utan även som en plattform för reflektion och förändring inom sportmediebranschen – mot ett mer jämställt sportmedialt landskap, och således ett mer jämställt samhälle överlag.

1.3 Avgränsningar

Syftet med denna avhandling är att undersöka hur kön framställs i finsk sportmedia. För att uppnå detta har jag valt att analysera artiklar från finländska främsta digitala nyhetskanal *Yle*. Urvalet av material har avgränsats till personporträtt, eftersom denna typ av journalistik erbjuder en djupare inblick i hur individer skildras och därmed ger bättre förutsättningar att studera frågor kopplade till könsrepresentation.

En viktig avgränsning i denna studie är att jag inte kommer att analysera artiklar som jag själv har producerat. Även om det kan tyckas fördelaktigt att ha omfattande bakgrundsinformation om de idrottare som porträtteras, är detta i sammanhanget snarare ett hinder än en tillgång. Syftet med studien är att undersöka hur idrottare framställs i mediala porträtt, inte att tolka eller komplettera dessa framställningar utifrån förförståelse.

Den teoretiska utgångspunkten i analysen är att mediaporträtt inte enbart speglar verkligheten, utan också är med och (re)producerar den (Fairclough 1995; Fairclough 2013). Framställningen i medierna betraktas därmed inte som passiv, utan som en aktiv del i konstruktionen av sociala föreställningar. Om jag inkluderade mina egna texter skulle det innebära att en del av materialet avvek från resten, eftersom jag som författare riskerar att omedvetet tolka dessa artiklar utifrån min bakgrundskunskap snarare än enbart utifrån hur de är skrivna. För att säkerställa konsekvens, objektivitet och analytisk stringens har jag därför valt att exkludera mina egna artiklar från urvalet

1.4 Terminologi

Jämställdhet: Lika rättigheter och möjligheter oavsett kön (Förenta Nationerna, 2020).

Kön som social konstruktion: En process där kön skapas och uttrycks genom sociala normer och praktiker (West & Zimmerman, 1987; Tienari & Nentwich, 2012).

Könsstereotyp: Föreställningar om kvinnors och mäns egenskaper och roller, både deskriptiva (hur de är) och preskriptiva (hur de bör vara) (Johar et al., 2003)

Diskursanalys CDA: Ett verktyg för att granska hur språket används för att konstruera och upprätthålla maktrelationer och sociala praktiker, samt hur detta kan utmana rådande normer och leda till förändring (Fairclough 1995; Fairclough 2013)

Media: Kanaler för att sprida information och innehåll, såsom internet, tidningar och TV (Cambridge Dictionary). Medietexter formar sociala identiteter och kan påverka hur vi förstår världen (Gee, 1999).

1.5 Metod

Denna avhandling utgör en kvalitativ studie av hur kön presenteras inom finländsk sportmedia. Det empiriska materialet består av 39 personporträtt av finländska idrottare och tränare. Artiklarna analyseras med hjälp av kritisk diskursanalys (CDA) med inslag av multimodal diskursanalys (MDA). Diskursanalys är särskilt lämpad när fokus ligger på tolkningar, betydelser och sociala praktiker snarare än på mätbara kvantitativa data (Bryman et al., 2022). Valet av kritisk multimodal diskursanalys var ändamålsenligt för att uppfylla avhandlingens syfte, eftersom den möjliggör en analys av både språkliga och visuella element, och därmed synliggör hur maktrelationer och könsstereotyper konstrueras och reproduceras i sportjournalistiken (Fairclough, 1995; van Dijk, 2015; O'Halloran, 2011). Den multimodala dimensionen kompletterade studien genom att inkludera analys av bilder, rubriker och andra visuella komponenter, vilket var av central betydelse för att förstå hur kön-representation konstrueras i materialet (Baldry & Thibault, 2006).

I studien tillämpas en abduktiv ansats, vilket innebar en dynamisk rörelse mellan teori och empiri (Bryman et al., 2022). Genom abduktion används tidigare teorier som analytiska utgångspunkter, samtidigt som nya insikter utvecklades utifrån det empiriska materialet. Denna flexibilitet blir särskilt viktig då det teoretiska underlaget om könsporträttering i finländsk sportmedia är begränsat.

En mer utförlig redogörelse för studiens metod och genomförande presenteras i kapitel 3.

1.6 Avhandlingens struktur

Denna avhandling är uppdelad i fem delar. Inledningsvis presenteras en introduktion som beskriver bakgrunden till studien, dess syfte och forskningsfrågor. Här ges även en översikt av arbetets struktur. Därefter följer det teoretiska ramverket, där relevanta

teorier och tidigare forskning inom ämnet redovisas. Syftet är att ge en tydlig grund för analysen och skapa en kontext för studiens resultat. Den tredje delen behandlar metodologin, där val av forskningsmetod motiveras och beskrivs. Här diskuteras även datainsamling, urval samt de överväganden som har gjorts för att säkerställa studiens tillförlitlighet och giltighet. Därefter presenteras analysen, där de viktigaste resultaten lyfts fram och tolkas utifrån det teoretiska ramverket. Slutligen följer en diskussion där resultaten sätts i relation till teorin. Här görs även reflektioner kring studiens betydelse, dess begränsningar och möjliga implikationer för framtida forskning.

2 TEORI

Följande kapitel ger en översikt av tidigare forskning inom ämnet för att skapa en teoretisk förståelse av vad som har studerats, vilka områden som fortfarande är outredda och varför denna kunskap är relevant för den här studien. Avslutningsvis presenteras en teoretisk modell som kommer att fungera som ramverk för analysen.

2.1 Kön som social konstruktion

Frågor om kön och könstillhörighet har blivit allt viktigare i både samhällsdebatten och forskningen de senaste decennierna, särskilt inom idrotten. Diskussioner om hur kön ska definieras och delas in har väckt mycket uppmärksamhet, till exempel under OS i Paris 2024, där hormonregler och könstester blev omdebatterade (Saarinen 2024). Det här visar att idrotten är en plats där våra föreställningar om kön både kan ifrågasättas och bekräftas, vilket gör ämnet särskilt intressant att studera ur ett genusperspektiv.

I denna avhandling förstås kön inte som en biologisk realitet, utan som en social och kulturell konstruktion. Syftet är att undersöka hur kön skapas och uttrycks i finländsk sportmedia, med fokus på hur kvinnor och män framställs olika i sportjournalistiken.

Utgångspunkten är teorin om att göra kön (eng. doing gender) som introducerades av West och Zimmerman (1987). Enligt deras syn är kön inte något vi är, utan något vi gör. Det är en ständigt pågående process som formas genom våra handlingar och genom sociala normer. Genom vardaglig interaktion återskapas föreställningar om kön, vilket gör att kön framstår som något naturligt trots att det i själva verket är socialt producerat. Judith Butler (1988) går ett steg längre och ifrågasätter även den traditionella uppdelningen mellan biologiskt kön och socialt genus. Enligt Butler är det vi uppfattar som biologiskt kön inte en neutral grund, utan redan färgat av kulturella tolkningar. Som Salih (2007) förklarar är kön inte något vi enbart föds med – det är något vi lär oss att förstå genom samhällets ramar och idéer. Det finns alltså inget ”rent” kön bortom de föreställningar vi bär med oss. Kön blir därmed en vana som ser naturlig ut, men som i grunden är kulturellt betingad.

Samtidigt har teorin om att göra kön fått kritik. Deutsch (2007) menar att teorin, trots sitt banbrytande bidrag, tenderar att fokusera på hur könsskillnader upprätthålls snarare än hur de kan förändras. Hon lyfter därför behovet av att rikta blicken mot att ogöra kön (eng. undoing gender) – att identifiera och analysera situationer där kön inte spelar en avgörande roll, eller där normer ifrågasätts och bryts. På så sätt öppnas

möjligheten att se kön som föränderligt och att föreställa sig ett mer jämställt samhälle där kön inte längre styr våra handlingar i samma utsträckning.

2.2 Sport och kön

Historiskt har sporten spelat en avgörande roll i att både utforma och upprätthålla föreställningar om maskulinitet. Redan i takt med att männens traditionella funktion som krigare förlorade sin samhällsliga betydelse, växte sporten fram som en ny arena där manlighet kunde manifesteras och kontrolleras (Adams et al., 2010). Den kom att bli en disciplinär miljö där pojkar lärde sig att underkasta sig auktoritet, samtidigt som sporten verkade som ett verktyg för att motverka femininitet, något som ofta kodades som ett hot mot heteronormativa ideal. Denna koppling mellan sport och manlighet har inte bara haft betydelse för hur individer formas, utan också för hur maktrelationer mellan könen har vidmakthållits. När kvinnor började kräva större utrymme i det offentliga rummet, fungerade sportens våldsamma och hierarkiska struktur som ett slags försvarsmekanism för mäns dominans (Adams et al., 2010). Idrottens traditionella fokus på fysisk styrka, tävlingsinstinkt och aggressivitet har varit, och fortsätter att vara, egenskaper som starkt förknippas med maskulinitet (Tervo, 2003). Genom att privilegiera dessa ideal har sporten effektivt bidragit till att befästa könsbaserade hierarkier och därmed upprätthållit mäns överordning i både idrottsliga och samhällsliga sammanhang (Tervo, 2003; Cooky, 2009). Än idag fungerar sport som en plats där pojkar socialiseras in i traditionella könsnormer, vilket gör det svårt att bryta med de ideal som präglat idrotten i generationer (Adams et al., 2010). Även på nationell nivå har sport fungerat som en symbol för manlig makt. Manliga idrottare har historiskt fått representera nationens styrka, ära och status, vilket ytterligare förstärker idrottens koppling till maskulinitet och exkludering av kvinnor (Tervo, 2003; von der Lippe, 2002).

Dessa könsnormer återspeglas också i hur sporter kategoriseras. Genom historien har vissa sporter blivit kulturellt kodade som antingen maskulina eller feminina, beroende på samhällets föreställningar om kön (Pfister, 2010). Matteo (1986) presenterade en modell som delar in sporter i tre grupper: maskulina, feminina och könsneutrala. Maskulina sporter är ofta lagbaserade, fysiskt krävande och förknippade med aggressivitet, exempelvis fotboll och ishockey. I kontrast betraktas estetiskt bedömda sporter såsom konståkning och gymnastik som feminina, där fokus snarare ligger på graciösa rörelser och kroppskontroll (Matteo, 1986; Hardin et al., 2006; Pfister, 2010). Dessa så kallade "feminina" sporter har till och med ifrågasatts i termer av sin legitimitet

som "riktig" sport (Bryson, 1987), vilket visar på hur starkt maskulina ideal präglar idrottens värdesystem. Utöver de maskulint och feminint kodade sporterna finns även idrotter som ofta uppfattas som mer könsneutrala, exempelvis tennis och golf (Matteo, 1986). Den historiska och kulturella struktur där sport kopplas till manlighet har alltså långtgående konsekvenser, inte bara för vilka kroppar som tillåts ta plats inom idrotten, utan även för hur idrottens värde definieras.

Då männen har setts som det naturliga valet av sport, har kvinnors deltagande i sport länge präglats av marginalisering och begränsningar. Hargreaves (1994), Cooky (2009) och Pfister (2010) beskriver hur idrottens historia i stor utsträckning formats utifrån manliga normer, vilket lett till att kvinnors erfarenheter ofta osynliggjorts. Kvinnliga idrottare har behövt navigera i strukturer där deras prestationer inte bara nedvärderats, utan också sexualiserats, vilket cementerat deras position som "det andra" i förhållande till sina manliga motsvarigheter (Daniels, 2009; Razack & Joseph, 2020). Detta har, enligt Pfister (2010), försvårat arbetet med att omdefiniera sportens könskodade strukturer och skapa en mer inkluderande idrottskultur. Pfister (2010) beskriver också hur könsuppdelning och skilda prestationskrav är norm inom idrotten, där männens insatser än i dag generellt ges högre status. Regler och strukturer inom tävlingsidrotten är sällan utformade med jämställdhet i åtanke, vilket blir tydligt då kvinnor och män oftast tävlar separat och under olika villkor.

Slutligen reflekteras dessa könsnormer även inom sportjournalistiken. Att sport ofta framställs som en maskulint dominerad arena, har betydande konsekvenser för hur både kvinnor och män skildras inom såväl idrottsvärlden som medierna (Clément-Guillotin et al., 2011). Clément-Guillotin et al. (2011) visar att sport fortfarande, både implicit och explicit, associeras med maskulinitet. Deras studie visar att män tenderar att uppvisa en starkare automatisk koppling mellan sport och maskulinitet än kvinnor, vilket tyder på att dessa könsbaserade attityder är djupt rotade.

Att sport än i dag klassas som en maskulin domän påverkar endast inte elitidrottarna, utan har också bredare konsekvenser för samhället i stort. I en studie av Kassman och Kneck (2022) framkommer det att könsstereotypa föreställningar begränsar flickors intresse för och deltagande i idrott redan i tidig ålder. Flickor lär sig tidigt att vissa sporter är "för pojkar", och att deras egen fysiska aktivitet bör vara mer begränsad. Det visar hur föreställningar om kön inom sport påverkar barn från unga år och formar deras syn på vad som är möjligt och tillåtet inom idrott.

2.3 Hegemonisk maskulinitet och media

Teorin om hegemonisk maskulinitet är ett väl etablerat begrepp som utvecklades av Connell (1987) för att förklara hur vissa former av maskulinitet upphöjs och blir dominerande i samhället. Det handlar inte om en statisk identitet eller fasta personlighetsdrag, utan snarare om sociala praktiker och beteenden som formas och anpassas utifrån rådande könsrelationer i en specifik kontext. Denna form av maskulinitet får ofta en dominerande position i förhållande till både kvinnor och andra typer av maskulinitet (Connell 1987).

Connell och Messerschmidt (2015) menar att det som betraktas som idealiskt maskulint kan förändras över tid och se olika ut beroende på samhälle, kultur och historisk period. Hegemonisk maskulinitet bygger på sociala strukturer som befäster mäns överordning och kvinnors underordning, men den marginaliserar också män som inte lever upp till de normer som förknippas med denna idealtyp. I praktiken innebär detta att det ofta är vita, heterosexuella män som gynnas av dessa strukturer.

Hegemoni inom detta sammanhang förklarar hur massmedia spelar en central roll i att reproducera dessa ideal. Genom att ständigt upprepa och normalisera idéer som gynnar de mest inflytelserika grupperna, i detta fall män, framställs dessa normer som naturliga och självklara (Condit, 1994). Media fungerar således som en förmedlare av samhällets rådande könsnormer och bidrar därmed till att befästa den hegemoniska maskuliniteten.

2.3.1 *Hegemonisk maskulinitet och sportmedia*

Forskning visar att sportens historia är starkt förknippad med hegemonisk maskulinitet, vilket lett till att andra könsuttryck ofta osynliggörs eller marginaliseras (von der Lippe, 2002; Tervo, 2003; Adams et al. 2010). Inom sportens värld framställs en specifik form av maskulinitet som det idealiska: en som betonar fysisk styrka, aggression och tävlingsinstinkt (von der Lippe, 2002). Dessutom är heterosexualitet en självklar del av den här normen, vilket gör det svårt för andra sexuella identiteter att få plats (Adams et al., 2010). Manliga idrottare skildras ofta som hjältar och symboler för nationell styrka, vilket ytterligare stärker kopplingen mellan sport och traditionell maskulinitet (Morgan, 1997).

Media använder sig ofta av krigsmetaforer för att beskriva sport, vilket bidrar till att cementera dessa maskulina ideal (Lakoff & Johnson, 1980). Fokus ligger i hög grad på prestationer och framgångar hos manliga idrottare, medan andra aspekter av deras liv

får mindre uppmärksamhet (von der Lippe, 2002; Krefting 2022). Just språkbruket och dess ensidiga framställning bidrar till att upprätthålla bilden av den hegemoniska maskuliniteten som norm inom sportvärlden och samhället i stort.

2.4 Sportmedia och kön

Sportmediebevakningen av sport har under lång tid präglats av tydliga könsskillnader. Trots att kvinnors deltagande i idrott har ökat markant, visar forskning att skillnaderna i hur kvinnor och män porträtteras i sportmedier kvarstår. Cooky (2009) samt Cooky et al. (2015) genomförde en omfattande longitudinell studie i USA över en 25-årsperiod och fann att representationen av damsporter i TV-sända sportnyheter är fortsatt mycket låg (ca 3-8 %). I sina analyser över hur dam- och herrsporter presenteras i media visar de att manliga idrottare får betydligt mer utrymme än kvinnliga.

Utöver den kvantitativa obalansen i medieutrymme skildras kvinnliga idrottare också på ett annorlunda sätt än sina manliga motsvarigheter. Jones et al. (1999) testade Matteos (1986) teori om maskulina/feminina/neutrala sporter genom att analysera sporttidningsrapporteringen från OS 1996 och 1998 för att se hur guldmedaljörerna inom olika sporter framställdes i media. De upptäckte att stereotypa adjektiv användes för att beskriva kvinnliga idrottares framgångar, oavsett om sporten betraktades som maskulin, feminin eller neutral. I de mer maskulint kodade sporterna, såsom basket, användes ofta beskrivningar som förminskade själva prestationen. Det var också vanligt att kvinnliga idrottare jämfördes med manliga motsvarigheter, exempelvis med uttryck som "damfotbollens Ronaldo" (eget exempel). När det gällde sporter med en mer feminin prägel låg fokus i större utsträckning på själva prestationen, men här förekom desto fler stereotypa kommentarer om utseende och andra yttre attribut jämfört med vid kvinnors deltagande i maskulint kodade sporter.

Cooky et al. (2015) bygger vidare på argumentet att kvinnors prestationer ofta hamnar i skymundan till förmån för personliga detaljer som familjeförhållanden, utseende och känslor. Kvinnor porätteras således ofta genom sin roll utanför idrotten. Denna typ av rapportering bidrar till att förstärka stereotypen om kvinnliga idrottare som mindre professionella och mer emotionella.

Hardin et al. (2006) framhåller att sportsjournalistiken bidrar till att upprätthålla traditionella könsstereotyper genom att försätta kategoriseringen av vissa sporter som maskulina och andra som feminina. Kvinnor får enligt forskarna mer medial

uppmärksamhet när de utövar sporter som traditionellt anses vara kvinnliga, exempelvis konståkning eller gymnastik. Däremot marginaliseras kvinnliga utövare av fysiska lagidrotter som ishockey eller fotboll. Denna könskodning av sport framhäver en bild av kvinnor som passiva och fokuserade på estetik snarare än prestation, likt Matteos (1986) teori.

Vidare visar Hardin et al. (2006) att sportjournalistiken tenderar att lyfta fram individuella idrottare inom sporter som löpning eller tennis, som ligger närmare traditionellt feminina ideal, medan lagidrotter och fysiskt krävande sporter osynliggörs. Detta ligger också i linje med Matteos (1986) teori om att kvinnor som utövar feminint eller neutralt klassade sporter får mer medialt utrymme, och Jones et al.'s (1999) forskning om att sportmedia beskriver framgångar på ett annat sätt beroende på sporten som framgångarna kommit i. Detta påvisar än en gång hur djupt rotade könsstereotyper påverkar mediernas framställning av kvinnliga idrottare. Det tyder på att kvinnor inom idrotten ofta reduceras till sitt utseende, sin femininitet eller sin relation till manliga idrottare, snarare än att få sina prestationer erkända på egna meriter och att detta fenomen är särskilt tydligt i sporter som traditionellt kodats som feminina, där utseendefokus är påtagligt, men även i maskulint kodade sporter sker en förminskning av kvinnors prestationer genom nedvärderande adjektiv och jämförelser med män.

2.4.1 Sportmedia och kön i Finland

Turtiainen (2012) lyfter i sin doktorsavhandling fram den tydliga könsobalansen inom finsk sportjournalistik, en obalans som även återfinns i många andra länder. Kvinnliga idrottare får generellt sett mindre medieutrymme och beskrivs oftare utifrån personliga och yttre attribut snarare än sina sportsliga prestationer. Enligt Turtiainen (2012) är själva begreppet "naismediaurheilu" (kvinnlig mediasport) en tydlig symbol för detta problem, då det i sig särskiljer kvinnliga idrottare som en separat kategori inom sportjournalistiken. Denna term bygger vidare på att damidrott i sig ofta ses som en separat kategori från idrott i sig som betraktas maskulint (Clément-Guillotin et al. 2011; Pfister 2010; Tervo 2003).

Turtiainen (2012) förklarar vidare hur mediernas språk, bildval och narrativ aktivt bidrar till att konstruera och befästa föreställningar om kön. Manliga idrottare beskrivs vanligtvis med ord som signalerar styrka, uthållighet och prestation, medan kvinnliga idrottare ofta kopplas samman med känslor, estetik och utseende. Denna tendens

överensstämmer med tidigare forskning, som bland annat Jones et al. (1999) och Cooky et al. (2013) identifierat i USA samt Sherry et al. (2015) i Australien.

Detta mönster reflekterar en global trend där sportmedia skildrar kvinnliga och manliga idrottare på olika sätt, vilket bidrar till att upprätthålla traditionella könsnormer inom idrottsvärlden.

2.4.2 *Språkets betydelse i sportmedia*

Medier spelar en central roll i hur könsstereotyper skapas, sprids och hålls vid liv. Genom det vi ser, hör och läser formar medier vår bild av kön, särskilt genom hur olika egenskaper kopplas till kvinnor respektive män. Ward och Grower (2020) visar att upprepad exponering för innehåll som förstärker traditionella könsroller kan göra att dessa uppfattas som sanningar, något som i förlängningen påverkar både attityder och beteenden.

Detta blir särskilt tydligt inom sportmedia, där språkvalet har stor betydelse för hur idrottare framställs och värderas. Forskning visar att manliga idrottare ofta beskrivs med termer som signalerar styrka, logik och beslutsamhet, vilket ger dem en framtoning av kontroll och auktoritet. Kvinnliga idrottare, däremot, framställs ofta som känsllosamma, mjuka eller estetiskt tilltalande, vilket förskjuter fokus från deras prestation till deras utseende (Messner et al., 1993). Lanchukorn och Zilli (2017) menar att dessa skillnader i språkbruk återskapar traditionella könsstereotyper och bidrar till att kvinnor uppfattas som mindre seriösa eller kompetenta inom idrottsvärlden.

Ett särskilt tydligt exempel på hur språkbruket i sportmedia speglar könsnormer är användningen av aggressiva och militärt färgade uttryck. Formuleringar som "krossa motståndaren" eller "slå ut konkurrenten" förekommer ofta och speglar sportens historiska koppling till maskulinitetsideal som fysisk dominans, aggressivitet och tävling (von der Lippe, 2002). Sådana uttryck är inte neutrala, utan de bidrar till att forma en bild av sporten som en arena där traditionellt manliga egenskaper är norm, medan kvinnliga idrottare riskerar att framstå som främmande eller avvikande. Detta bidrar till att kvinnor osynliggörs eller marginaliseras i mediebildens. Som både Krefting (2002) och Ward och Grower (2020) lyfter, har medier en starkt normskapande kraft och är därför avgörande aktörer i upprätthållandet, eller ifrågasättandet, av könsstrukturer inom sportens värld.

2.4.3 Bildens och rubrikens roll

Bilder i media har en stark påverkan på hur vi uppfattar kön och sociala normer. Visuella framställningar bidrar inte bara till att spegla befintliga stereotyper, utan kan också förstärka och forma dem över tid. Hur kvinnor och män porträtteras i bild påverkar vår förståelse av könsroller (Appel & Weber, 2021).

Denna påverkan blir särskilt tydlig inom sportmedier, där könsstereotypa bildval ofta är ännu mer framträdande. Daniels och Wartena (2011) belyser hur bilder i sportmedier ofta framställer kvinnliga idrottare i passiva eller sexualiserade poser. Istället för att visa kvinnors prestationer i aktion tenderar medier att fokusera på utseende och kroppsliga attribut.. Daniels och Wartena (2011) belyser hur användningen av sexualiserade bilder av kvinnliga atleter förflyttar fokus från deras idrottsliga prestationer till deras kroppar, vilket undergräver deras professionella status. Denna visuella representation förstärker bilden av kvinnliga idrottare som objekt snarare än professionella aktörer och har konsekvenser för hur unga män ser på kvinnor. Detta står i kontrast till de bilder som används av manliga idrottare, där fokus ligger på styrka, prestation och beslutsamhet (Daniels och Wartena 2011).

Rubriksättningen spelar också en betydande roll i hur könsnormer befästs i sportjournalistiken. Messner et al. (1993) och von der Lippe (2002) påpekar att rubriker ofta betonar kvinnliga idrottares känslor, vilket utöver text och bilder bidrar till stereotypen om kvinnor som emotionella och irrationella. Dragaš (2012) fördjupar denna analys genom att visa hur rubriker inte bara speglar samhällets föreställningar, utan också aktivt bidrar till att forma dem. Han ger exempel på hur rubriker kan romantisera våld eller trivialisera kvinnors utsatthet, vilket får konsekvenser för hur vi som publik tolkar könsroller i idrottsvärlden.

2.5 Sammanfattning av teorikapitlet

Innan vi går vidare till metoddelen presenteras nedan en tabell som sammanfattar teorikapitlet och fungerar som ett analytiskt stöd i den kommande analysen

Tabell 1 Sammanfattning av teorikapitlet

Sport	<p>Sport som maskulin domän (Clément-Guillotin et al., 2011; Pfister, 2010; Adams et al., 2010; Tervo, 2003)</p> <p>Hegemonisk maskulinitet i sport (Connell, 1987; Connell & Messerschmidt, 2005; von der Lippe, 2002).</p>
Media	<p>Media som könsreproducerande aktör: (Fairclough, 1995; Condit, 1994; Mendes & Carter, 2008).</p> <p>Språkets roll i könskonstruktion: (Lanchukorn & Zilli, 2017; Gee, 1999; Messner et al., 1993).</p> <p>Rubriker och bilder som genusverktyg (Appel & Weber 2021; Daniels & Wartena, 2011; von der Lippe, 2002; Dragaš, 2012).</p>
Stereotyper i sportmedia	<p>Kvinnor ses som undantag: (Clément-Guillotin et al., 2011; Turtiainen, 2012; Daniels, 2009; Razack & Joseph, 2020).</p> <p>Män framställs genom prestation, kvinnor genom känslor (Messner et al., 1993; Cooky et al., 2015; Ward & Grower, 2020).</p> <p>Kvinnliga idrottare porträtteras oftare utifrån sina roller utanför idrotten (Cooky et al., 2015).</p> <p>Fokus på kvinnors utseende (Daniels & Wartena, 2011; Jones et al., 1999; Appel & Weber, 2021; Turtiainen, 2012).</p>

3 METOD

I detta kapitel redogörs för hur studien har genomförts, från den inledande forskningsprocessen till det konkreta analysarbetet. Kapitlet inleds med en beskrivning av hur ämnesvalet växte fram och hur forskningsfrågorna formulerades. Därefter följer en genomgång av studiens forskningsfilosofiska utgångspunkter och val av strategi, inklusive motivering till varför kvalitativ metod och kritisk diskursanalys bedömdes som mest lämpliga. Vidare presenteras hur det empiriska materialet har samlats in och bearbetats, liksom de kodnings- och analyssteg som legat till grund för resultatkapitlet. Kapitlet avslutas med en diskussion om uppsatsens kvalitet, där trovärdighet, överförbarhet och andra relevanskriterier inom kvalitativ forskning behandlas.

3.1 Forskningsprocessen

Forskningsprocessen inleddes med ett brett idéarbete där jag ställde frågor som: Vad är relevant ur ett socioekonomiskt perspektiv? Vilka strukturella brister finns i samhället? Vad har tidigare forskning belyst, respektive förbisett? Vad engagerar mig personligen? Genom detta inledande resonemang klarnade mitt ämnesval. Jämställdhet har länge varit en fråga jag brinner för, och det stod snabbt klart att det skulle utgöra kärnan i mitt arbete. Samtidigt är jämställdhet ett omfattande och mångfacetterat område, vilket väckte behovet av att avgränsa ämnet och kombinera det med ett annat fält.

Här blev kopplingen till sport naturlig. Mitt personliga intresse för idrott, i kombination med min professionella bakgrund som sportjournalist, gjorde det logiskt att närma mig jämställdhet ur ett sportmedialt perspektiv. Jag valde att fokusera på hur kön framställs i sportjournalistik – en infallsvinkel som också rekommenderades av forskare inom området. De lyfte att det finns ett behov av mer forskning inom just detta snäva fält, och att min praktiska erfarenhet inom mediebranschen kunde bidra med värdefull insyn och förståelse.

Som diskuterat i kapitel 1.2, är jämställdhet ett aktivt diskussionsämne inom sportmedia. Den debatt som förs kretsar dock ofta kring kvantitet – att kvinnor och män ska få lika mycket utrymme i medierapporteringen. Vad som däremot sällan får samma uppmärksamhet är hur kön faktiskt framställs, vilket riskerar att upprätthålla traditionella könsstereotyper. Detta är problematiskt, då just representationens karaktär, och inte bara dess omfattning, har en bevisad påverkan på både samhällets normer och de ekonomiska förutsättningarna inom idrotten (Lanchukorn & Zilli, 2017).

Därför formulerade jag studiens syfte: att undersöka och analysera hur kön framställs i finländsk sportmedia. Detta konkretiserades i två forskningsfrågor: Hur porträtteras kön i finländsk sportmedia? Och vilka skillnader finns i hur manliga och kvinnliga idrottare porträtteras i finländsk sportmedia?

I planeringsfasen fördjupade jag mig i tidigare forskning och analyserade medietexter inom området. Det blev snabbt tydligt att det finns en obalans i hur kön representeras i sportjournalistik. När det blev dags att välja metod inspirerades jag av tidigare studier och diskuterade med forskare om arbetat med liknande teman samt att jag funderade över vilken infallsvinkel jag ville ha och vad jag ville åstadkomma med min studie. Det stod då klart att kritisk diskursanalys (CDA) var det mest lämpade verktyget för att granska språkbruket i, då detta bidrar till att synliggöra förbisedda samhällliga problem (Fairclough, 1995) För att fånga den visuella och helhetsmässiga framställningen av kön kompletterades CDA med multimodal analys (MDA) – särskilt då artiklar ofta innehåller bilder, rubriker och andra visuella element som påverkar hur kön uppfattas.

Studiens material baseras på 39 personporträtt från Yle Urheilu, där både manliga och kvinnliga idrottare skildras. Yle Urheilu är en del av Finlands public service-bolag YLE. Inledningsvis fanns en ambition att även inkludera artiklar från Helsingin Sanomat, en av Finlands största dagstidningar. Eftersom det där visade sig svårt att tydligt definiera vad som räknas som ett personporträtt, valde jag dock att utesluta det materialet för att säkerställa en enhetlig och sammanhängande datamängd

Forskningsprocessen har varit iterativ snarare än linjär – ett angreppssätt som inneburit att datainsamling och analys skett parallellt (Bryman et al., 2022). Jag påbörjade analysarbetet redan när en del av materialet hade samlats in, vilket i sin tur styrde vad jag letade efter i fortsatt insamling. Denna strategi gav mig en mer nyanserad förståelse av materialet och hjälpte mig att tidigt identifiera centrala teman. Under analysens inledande fas preciserades även den andra forskningsfrågan för att bli mer snäv.

Sammanfattningsvis har forskningsprocessen präglats av både planering och flexibilitet, vilket möjliggjorde en djupare förståelse för hur kön gestaltas i finländsk sportmedia och vilka samhällliga konsekvenser detta kan tänkas ha.

3.2 Forskningsfilosofi

Forskningsfilosofi utgör grunden för hur vetenskaplig kunskap förstås, skapas och tolkas. Den påverkar både val av metod och hur resultat analyseras, och är därför central

för forskningens kvalitet och relevans. Det handlar om att förstå *vad* vi undersöker – och *hur* vi når den förståelsen (Bryman et al., 2022).

Tre centrala antaganden formar forskningsfilosofin: ontologi, epistemologi och axiologi (Saunders et al., 2019). Denna studie vilar främst på en konstruktivistisk ontologi, där verkligheten ses som något som formas genom mänskliga tolkningar och social interaktion (Bryman et al., 2022).

Ett tydligt exempel på detta är synen på kön. Istället för att betraktas som en biologisk givenhet, förstås kön här som en social konstruktion – något som ”görs” genom språk, representationer och handlingar (West & Zimmerman, 1987). Denna utgångspunkt är central i analysen av hur kön framställs i sportmedia.

Utifrån denna ontologiska hållning följer ett epistemologiskt ställningstagande – det vill säga hur kunskap om verkligheten kan inhämtas (Bryman et al., 2022). Här finns två huvudsakliga perspektiv: positivism, som fokuserar på mätbar fakta och objektivitet och interpretivism, som betonar förståelse av mening i sociala sammanhang. Inom interpretivismen strävar forskaren efter att förstå människors handlingar genom att tolka dem utifrån individens egna upplevelser och perspektiv (Bryman et al., 2022).

Eftersom syftet med denna studie är att tolka hur kön konstrueras i medietexter, är interpretivism det mest relevanta epistemologiska angreppssättet. Det harmonierar väl med kritisk diskursanalys (CDA), som också strävar efter att förstå den sociala världen genom språket (Bryman et al., 2022).

Slutligen är även det axiologiska perspektivet betydelsefullt, vilket rör forskarens egna värderingar och hur dessa påverkar forskningsprocessen (Saunders et al., 2019; Tienari & Nentwich, 2012). Det är viktigt eftersom forskare alltid påverkas (medvetet eller omedvetet) av sina egna åsikter, val och värderingar. Till exempel vad de väljer att undersöka, vilka frågor de ställer, och hur de tolkar resultat (Saunders et al., 2019) Mitt engagemang i jämställdhetsfrågor och min bakgrund inom sportjournalistik präglar såväl ämnesval som analys, och kan därmed också påverka min förförståelse.

3.3 Forskningsstrategi

Denna studie utgår från en kvalitativ forskningsstrategi, vilket bedöms vara det mest ändamålsenliga tillvägagångssättet för att besvara studiens syfte. Kvalitativ forskning lämpar sig särskilt väl då fokus ligger på att analysera språk, betydelse och tolkningar,

snarare än på numeriska data och mätbarhet, vilket är mer karakteristiskt för kvantitativa forskningsstrategier (Bryman et al., 2022). Fördelarna med en kvalitativ forskningsstrategi är att den möjliggör en djupgående förståelse av hur kön konstrueras i sportjournalistiken, genom att analysera språkbruk, bilder och rubriker i deras kontext. Eftersom denna studie syftar till att synliggöra underliggande könsnormer och stereotyper, är det avgörande att kunna tolka nyanser och meningslager som inte kan fångas genom kvantitativa metoder. Den kvalitativa ansatsen ger därför möjlighet att fånga de diskursiva mönster och sociala betydelser som formar mediernas könsrepresentationer, vilket är centralt för att besvara studiens forskningsfrågor.

Det kvalitativa fältet omfattar ett flertal olika forskningsmetoder, vilket enligt Denzin och Lincoln (2005) är viktigt att ha i åtanke. Även om metoderna samlas under samma paraplybegrepp skiljer de sig ofta åt vad gäller både syfte och tillvägagångssätt. Denna studie använder sig av två språkbaserade kvalitativa metoder: kritisk diskursanalys (CDA) samt inslag av multimodal diskursanalys (MDA). Kritisk diskursanalys faller inom ramen för språkcentrerade ansatser, medan MDA även inkluderar analys av visuella uttryck, något som är relevant i studiens undersökning av personporträtt där bildmaterial förekommer.

Enligt Bryman et al., (2022) är kvalitativ forskning ofta kopplad till en induktiv ansats, där teori genereras ur det empiriska materialet. Detta står i kontrast till en deduktiv ansats, där forskningen utgår från existerande teori som sedan prövas mot empirin, ofta i en mer linjär forskningsprocess. En tredje möjlighet är den abduktiva ansatsen, som kombinerar induktion och deduktion. Denna studie utgår från en abduktiv logik, eftersom både tidigare teori används och ny förståelse utvecklas utifrån det empiriska materialet. Det begränsade teoretiska underlaget inom området könsporträttering i just finländsk sportmedia har också gjort det nödvändigt att återvända till och vidareutveckla teorier under forskningsprocessens gång.

3.4 Kritisk multimodal diskursanalys

Denna studie använder sig av kritisk multimodal diskursanalys, där kritisk diskursanalys (eng. critical discourse analysis, CDA) fungerar som den primära metoden, kompletterad av multimodal diskursanalys (eng. multimodal discourse analysis, MDA). Dessa två nivåer fungerar som integrerade lager snarare än separata metoder.

CDA syftar till att undersöka hur språk och andra semiotiska uttryck bidrar till att återskapa maktförhållanden och ideologiska strukturer (Fairclough, 1995; van Dijk, 2015). Metoden är särskilt lämpad för forskning som analyserar bredare samhällsfenomen såsom makt, kultur och sociala processer (Saunders et al., 2016), och har använts i tidigare studier om hur språket formar och upprätthåller ojämlikheter, som till exempel könsojämlikheter (van Dijk, 2015; Koller, 2017), även inom sportmedia (Wolter, 2015). CDA bygger på idén att språk inte bara speglar verkligheten, utan är ett aktivt redskap i skapandet av sociala strukturer (van Dijk, 2015).

Diskursanalys har dock mött kritik. Alvesson och Kärreman (2000) menar att det inte finns en enhetlig beskrivning av vad diskursanalys faktiskt är, vilket gör att begreppet ibland uppfattas som vagt och svårt att tillämpa. För att hantera denna oklarhet har vissa forskare infört en distinktion mellan "lilla d" och "stora D". *Lilla d* fokuserar på det språkliga – vad som sägs och hur det sägs – medan *stora D* handlar om de maktstrukturer och ideologiska ramar som ligger bakom språket (Bryman et al., 2022). Mumby (2011) har dock ifrågasatt denna uppdelning och menar att distinktionen är förenklad och att språk och struktur bör förstås som sammanvävda.

I denna studie uppmärksammas både det konkreta språkbruket (*lilla d*) och de bakomliggande ideologiska och maktmässiga strukturerna (*stora D*). Vidare utgår denna studie från en diskursförståelse där diskurs definieras både som det som uttrycks i text, hur det uttrycks, samt i vilket socialt sammanhang det sker. Enligt Bryman et al., (2022) är det också viktigt att uppmärksamma det som inte sägs – i detta fall varför vissa teman eller perspektiv får företräde i materialet. Alvesson och Kärreman (2011) menar att detta är en vanlig fallgrop i diskursanalys; att man fokuserar för mycket på det som sägs, och därmed marginaliserar det utsagda. Thompson och Harley (2012) varnar också för att en analys som inte tar hänsyn till detta riskerar att bli ofullständig. Mot denna bakgrund har jag i min analys valt att särskilt uppmärksamma hur kön konstrueras i materialet inte bara genom det som sägs i text och bild, utan också genom det som, av olika skäl, utelämnas. För varje uttalande finns potentiellt något annat som kunde ha sagts i dess ställe. Genom att analysera materialet med denna medvetenhet blir det möjligt att identifiera hur sociala fenomen som kön inte är fasta eller givna, utan ständigt konstrueras och återskapas i mediernas narrative.

För att komplettera den kritiska diskursanalysen används multimodal diskursanalys (MDA), som fokuserar på hur olika semiotiska resurser – såsom text, bild, rubriker och grafiska element – samverkar för att skapa mening och upprätthålla könsstereotyper

(Baldry & Thibault, 2006). O'Halloran (2011) betonar att MDA är särskilt användbar för att analysera komplexa interaktioner mellan visuella och verbala komponenter, vilket är centralt för att förstå hur könsidentiteter konstrueras i sportmedia. Även tidigare studier inom sportmedia har analyserat bilders betydelse i skapandet av kön (Sherry et al., 2015).

Genom att kombinera CDA och MDA ges möjlighet att analysera både språkets innehåll och uttrycksform, liksom de visuella inslag som tillsammans bidrar till uppfattningen om hur kön framställs i finländsk sportmedia.

3.4.1 Genomförande av kritisk diskursanalys

För att genomföra kritisk diskursanalys finns det ingen enhetlig teori eller ett fastställt tillvägagångssätt att följa (Van Dijk, 2015). Ett sätt att närma sig analysen presenteras av Cukier et al. (2009), som beskriver processen i fyra steg: först definieras det empiriska materialet, därefter kodas och analyseras innehållet för att identifiera återkommande argument och retoriska strategier. I nästa steg tolkas dessa observationer till hur rimliga och logiska det är. Slutligen sätts resultaten in i ett bredare samhällsligt sammanhang för att synliggöra hur maktrelationer uttrycks och upprätthålls genom diskursen.

Även Vaara och Tienari (2004) föreslår en liknande metod, men med ett något annorlunda angreppssätt. De betonar att analysen bör ta sin utgångspunkt i forskningsfrågorna och syftet, eftersom det gör det lättare att välja relevant material och forma en tydlig analytisk riktning redan från början. Därefter föreslår de att man först gör en mer övergripande genomläsning av materialet, innan man går djupare in i textens detaljer – såsom ordval, formuleringar och språkliga mönster. Slutligen sätts det man har identifierat in i ett större sammanhang för att förstå hur det hänger ihop med bredare diskurser och samhällsstrukturer.

Ett etablerat och ofta använt sätt att strukturera en kritisk diskursanalys är att utgå från Norman Faircloughs (2005) tredimensionella ramverk, som också beskrivs av Bryman et al., (2022). Ramverket består av tre nivåer. Den första är textdimensionen och precis som namnet antyder handlar det om att granska själva texten och dess struktur (Grant et al 2004; Bryman et al., 2022). Vad står det egentligen? Vilken betydelse bär orden? Vilket språk används? Hur är meningarna uppbyggda? I den här studien innebär det att man exempelvis observerar ord som *målmedveten* och *ambitiös* när det handlar om

män, och *känslig* eller *glad* när kvinnor beskrivs, för att kunna se om det speglar teorins antaganden.

Den andra dimensionen, den diskursiva praktikdimensionen, går ett steg djupare. Här ligger fokus mer på helheten: vem säger vad, i vilket sammanhang, varför, hur? Hur tolkas texten? (Grant et al 2004; Bryman et al., 2022). I mitt fall handlar det om att se till kontexten: var är texten publicerad? Hur är den vinklad och varför? Har texten typiska drag som man ofta ser i sportjournalistik?

Den tredje dimensionen är den sociala praktikdimensionen. Den bygger vidare på de två första nivåerna och kopplar samman resultaten med större samhällsfrågor (Grant et al 2004; Bryman et al., 2022). Det handlar om att förstå hur det som framkommer i texten och i diskursen speglar samhällets normer, värderingar och stereotyper. I min studie används detta perspektiv i analys- och diskussionsdelen för att kunna dra slutsatser kring hur kön framställs i finländsk sportmedia.

Sammanfattningsvis finns det flera olika sätt att genomföra en kritisk diskursanalys, beroende på syftet med studien, forskningsfrågorna och vilket teoretiskt ramverk man väljer att arbeta utifrån. I min egen analys utgick jag först från ett preliminärt syfte och forskningsfrågor, vilket hjälpte mig att rikta in urvalet och skapa en tydlig struktur för arbetet. Därefter läste jag igenom artiklarna översiktligt för att få en känsla för innehållet som helhet. I nästa steg gick jag djupare in i materialet och analyserade specifika ord, meningar och formuleringar. Samtidigt funderade jag över den bredare kontexten som artikeln är skriven i. Efter det genomförde jag en kodning för att identifiera återkommande teman och mönster, vilket lade grunden för att i slutskedet koppla resultaten till bredare samhälleliga diskussioner om exempelvis kön och stereotyper.

3.5 Forskningsmaterial

Den finländska sportmedievärlden präglas av en stark dagspress, ett väletablerat public service-system och ett utbrett förtroende för journalistik (Sirkkunen, 2012). Traditionella medier som tryckta tidningar och TV har behållit sin betydelse trots digitaliseringens framfart (Wiio & Nordenstreng, 2017). Samtidigt har internet skapat nya möjligheter för sportjournalistiken, där digitala plattformar och kvällstidningarnas webbutgåvor når en bred publik (Jyrkiäinen, 2017).

Det empiriska materialet i denna studie har samlats in från Finlands public service-bolag, Yleisradio (Yle), vilket enligt mätningar betraktas som landets mest trovärdiga

nyhetskälla (Mattila, 2024). Inom Yle ansvarar Yle Urheilu för sportbevakningen på finska, i samarbete med svenska Yle Sporten. Dessa enheter har ett betydande genomslag i det finländska samhället, med en publik på miljontals tittare och läsare varje vecka (Finnpanel, uå).

Totalt analyserades 39 artiklar, samtliga publicerade på Yle Urheilus webbplats under kategorin "*Henkilökuvat*" (svenska: personporträtt). Denna kategori valdes eftersom den möjliggör analys av hur kön konstrueras i sportmedia, vilket är centralt för studiens syfte. . Personporträtt erbjuder ofta längre och mer innehållsrika texter än vanliga nyhetsartiklar, vilket gör dem särskilt lämpliga för språklig och diskursiv analys. Ett vanligt problem inom diskursanalys är att materialet kan vara för kortfattat för att möjliggöra en meningsfull tolkning (Verschueren, 2001)

Urvalet var avgränsat till denna specifika artikeltyp, då de är tydligt urskiljbara genom återkommande strukturella drag: en stark visuell framtoning med stora bilder, framträdande citat samt videomaterial, samtliga vilka är karaktärsdrag för Yle Urheilus personporträttsformat. Artiklarna valdes i kronologisk ordning med start från den senaste och bakåt i tiden, inom en avgränsad publiceringsperiod mellan 14 januari 2024 och 23 februari 2025. En artikel från perioden exkluderades då den var författad av forskaren själv.

Av de 39 artiklarna behandlade 22 porträtt manliga idrottare eller tränare (nuvarande eller tidigare), medan 17 artiklar fokuserade på kvinnliga motsvarigheter. I samtliga fall stod en individ i centrum för porträttet, med undantag för en artikel där två manliga idrottare behandlas parallellt. Totalt representerades 22 olika idrottsgrenar, med en blandning av lagidrott och individuella sporter. De porträtterade individerna kommunicerade huvudsakligen på finska, svenska eller engelska även om alla artiklar var skrivna på finska, och majoriteten av huvudpersonerna var finländare. Alla citat och utdrag som presenteras i denna avhandling har således översatts från finska till svenska.

Nedan presenteras en tabell över det material som använts i studien, med uppgifter om huvudpersonens namn, idrottsgren samt länk till respektive artikel. Artiklarna är listade efter publiceringsdatum med den nyaste artikel först.

Tabell 2 Artiklar i analysen

Artikel, källa	Rubrik i artikeln	Huvudperson	Sport
Lukka (2025) Camden Gianni ihmetteli vain, miksi vesi läikkyy – seuraavassa hetkessä hänen sydämensä jo pysähtyi <i>Yle</i> 23.2.2025, Hämtad från: https://yle.fi/a/74-20141061 25.2.2025	Paluu Elämään	Camden Gianni	Volleyboll
Hyypä, E. (2025) Daniel Kosonen puhkui itseluottamusta, mutta oli sisältä täysin rikki – sitten hän teki ajatteluunsa täyskäännöksen <i>Yle</i> 16.2.2025, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20128030	Meidän perheessä ei luovuteta	Daniel Kosonen	Friidrott
von Bonsdorff, J. (2025) Kun Noora Tulus kuuli nimensä kesällä, šokki iski – nyt unelmatyöllä New Yorkissa on mullistava vaikutus <i>Yle</i> 9.2.2025, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20142257	”Uskaltakaa unelmoida”	Noora Tulus	Ishockey
Saarinen, J. (2025) Tommi Niemelästä ei tullut oopperan baritonia, vaan aivan jotain muuta – tällainen on kiekkoilun räiskyvä hymypoika <i>Yle</i> 2.2.2025, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20139197	Räiskyvä hymypoika	Tommi Niemelä	Ishockey
Isaksson, J. (2024) Benjamin Helander on Suomessa lajinsa paras, mutta hehkutukset on kerännyt isovehi – ”Minäkin haluan tunnustusta” <i>Yle</i> 29.12.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20133643	Isoveljen varjossa	Benjamin Helander	Handboll
Porttila, K. (2024) 17-vuotias Minja Korhonen unelmoi olympialaisista, mutta ensin on pelastettava laji <i>Yle</i> 22.12.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20123241	Valon voimalla	Minja Korhonen	Kombinerat
Manner, P. (2024) Tällainen on huippuhihtäjä Lauri Vuorinen – tienaa merkittäviä summia valokuvaajana <i>Yle</i> 15.12.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20110946	Luupin takana	Lauri Vuorinen	Längdskidåkning

Jäkälä, J. (2024) Sydänongelmat pysäyttivät Anna Czakanin, 28, nousussa olleen uran – samaan aikaan mielenterveys järkkyi <i>Yle</i> 8.12.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20123219	Mieli ja sydän koetuksella	Anna Czakan	Volleyboll
Smolander-Slotte, R. (2024) Jari-Matti Latvala oli ikuisen häviäjän maineessa – kun hän alkoi voittaa, rallipiirien suhtautuminen muuttui <i>Yle</i> 1.12.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20125410	Rallipäällikkö Latvala	Jari-Matti Latvala	Rally
Porttila, K. (2024) Tiia Olkkonen, 24, rämpii Mika Myllylän jalanjäljissä – nyt hän kajauttaa avunhuudon suomalaisen hiihdon pelastamiseksi <i>Yle</i> 24.11.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20119191	Avunhuuto suolta	Tiia Olkkonen	Längdskidåkning
Sipilä, A-J. (2024) Patrik Laine syöksyi pimeyteen isänsä kuoltua – nyt hän haluaa puhua elämänsä parhaasta päätöksestä <i>Yle</i> 17.11.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20123196	Tärkeämpää kuin maalit	Patrik Laine	Ishockey
Vainikka, J. (2024) Mielelön suoritus teki Kaan Kairisesta, 25, hetkessä maailmankuulun – nyt suomalaistähti odottaa unelmatarjousta <i>Yle</i> 10.11.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20122527	Täydellinen vapaapotku	Kaan Kairinen	Fotboll
Paasi, J. (2024) Leijonien päävalmentaja Antti Pennanen on vastavalmistunut terapeutti – ja monille täysi mysteeri <i>Yle</i> 3.11.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20121227	Antin kanssa	Antti Pennanen	Ishockey
Sipilä, A-J. (2024) Lauri Markkanen on ”tavallinen” perheenisä, joka saa satoja miljoonia palkkaa – nyt hän paljastaa hurjan tavoitteensa <i>Yle</i> 20.10.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20118010	”Tavallinen” perheenisä	Lauri Markkanen	Basket

Leppänen, J. (2024) NHL-huiput haluavat viisikymppisen suomalaisnaisen oppiin – yksi ehdotus pelasti Tiia Hurmeen elämän <i>Yle</i> 6.10.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20114497	Suunnan muuttaja	Tiia Hurme	Konståkning
Isaksson, J. (2024) Punainen huulipuna oli liikaa – Ella Junnila, 25, sanoo mielipiteensä, vaikka saa jatkuvasti erikoista palautetta <i>Yle</i> 29.9.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20114340	Urheilijan ääni	Ella Junnila	Friidrott
Smolander-Slotte, R. (2024) Saara Keskitalo, 24, adoptoitiin vauvana Kiinasta Suomeen – kaupan kassalla hänelle saatetaan yhä puhua englantia <i>Yle</i> 22.9.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20111390	Vauvana adoptoitu	Saara Keskitalo	Friidrott
Holma, J. (2024) Sami Lähdemäki voitti Iivo Niskasen ja hänestä povattiin supertähteä – nyt hän kertoo, mikä meni mönkään <i>Yle</i> 15.9.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20108062	Minä vastaan Iivo	Sami Lähdemäki	Längdskidåkning
Eklöv, M. (2024) Iris Nihti, 27, on valmis vahingoittamaan toista ihmistä, koska hän on koukussa vapaaotteluun <i>Yle</i> 8.9.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20109149	Valmis vahingoittamaan	Iris Nihti	MMA
Oivo, M. (2024) Afganistanilainen Salar elää unelmaansa Espoossa – ystävän kirje vakuutti Suomen viranomaiset <i>Yle</i> 1.9.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20107687	Kohtalon kirje	Salar Sharifi	Boxning
Kautto, M. (2024) Jonna Aaltosen kroppa hyökkäsi koronarokotetta vastaan – elämään tuli kipu, mutta myös uusia unelmia <i>Yle</i> 18.8.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20092583	Koronarokote mullisti elämän	Jonna Aaltonen	Ridning
Eklöv, M. (2024) Eetu Kallioinen on yksi maailman parhaista skeet-ampujista ja suuri mitalitoivo Pariisin olympialaisissa	Voitto mielessä	Eetu Kallioinen	Skytte

<i>Yle</i> 21.7.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20097304			
Leppänen, J. (2024) Mihail Jakovlev loikkasi Venäjältä Israeliin – nyt henkivartija on hänen mukanaan jopa vessassa <i>Yle</i> 14.7.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20097376	Sodasta sotaan	Mihail Jakovlev	Cykling
Nyman, M. (2024) Martti Puumalainen sai 16-vuotiaana neuvon, jota piti typeränä – nyt se ohjaa olympiatoivon koko asennetta: ”Uskallan voittaa” <i>Yle</i> 7.7.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20097609	Luota itseesi	Martti Puumalainen	Judo
Nyman, M. (2024) Emma Kanerva teki liikaa töitä ja uupui – nyt hän palaa olympialaisiin kahdentoista vuoden tauon jälkeen <i>Yle</i> 30.6.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20096367	Kun unohdin elää	Emma Kanerva	Ridning
Jäkälä, J. (2024) Formulasuunnitelma Tuukka Taposella on vain yksi päämäärä – sitä tukee myös suomalaismiljardööri <i>Yle</i> 16.6.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20094039	Ykkösunelma	Tuukka Taponen	Formula
Holma, J. (2024) Aku Partanen, 32, matkusti työn takia jatkuvasti ulkomaille – havahtui ilmastonmuutokseen ja teki radikaalin ratkaisun <i>Yle</i> 2.6.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20079159	Ilmaston tähden	Aku Partanen	Gång
Nyman, M. (2024) Martina Backfält huomasi 150 kilometrin tuntivauhdissa, että jarrut eivät toimi – halusi ajaa rajun kolarin jälkeen <i>Yle</i> 26.5.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20088600	Suomen nopein kättilö	Martina Backfält	Racerförare
Oivo, M. (2024) Mikko Korhonen, 43, kokee, että elämä on helpompaa työmatkalla kuin lasten kanssa – huono omatunto johti romahdukseen <i>Yle</i> 19.5.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20088573	Huono isä, aviomies ja golfari	Mikko Korhonen	Golf

Porttila, K. (2024) Saga Vanninen, 21, on uusi suomalainen supertähti, jota kiertää mystisyyden verho – nyt hänestä paljastuu uusi puoli <i>Yle</i> 5.5.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20086482	Kärpäsenä katossa	Saga Vanninen	Friidrott
Saarinen, J. (2024) Emil Larmi ei edes hätkähtänyt ajatusta seitsemänneistä kerroksesta hyppäämisestä – nyt hän muistuttaa, että kaikesta voi selvitä <i>Yle</i> 28.4.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20083597	Ei kulisseja	Emil Larmi	Ishockey
Smolander-Slotte, R. (2024) Hilla Uusimäki, 27, oli juniorina superlahjakas – sitten alkoi kuuden vuoden piina, joka oli saada hänet luovuttamaan <i>Yle</i> 14.4.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20080791	Kuuden vuoden piina	Hilla Uusimäki	Friidrott
Hirvonen, H. (2024) Anni Hartikainen, 20, mokasi pahasti ja sulkeutui viikoksi kotiinsa – nyt hän nauttii toisenlaisesta huomiosta Ruotsissa <i>Yle</i> 7.4.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20081065	Tyyntä myrskyn jälkeen	Anni Hartikainen	Fotboll
Nyman, M. (2024) Eva Wahlström oivalsi, mistä nyrkkeilyssä on oikeasti kyse – näin laji voi auttaa pahoinvoivia nuoria <i>Yle</i> 31.3.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20081294	Yksilö, jolla on keho ja sielu	Eva Wahlström	Boxning
Leppänen, J. (2024) Skinheadit aiheuttivat Markku Kanervalle opettajanuran suurimman šokin – nyt hän puhuu rakastamansa ammatin puolesta <i>Yle</i> 17.3.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20077773	Professorin puheenvuoro	Markku Kanerva	Fotboll
Isaksson, J. (2024) Janne Saarisella on olympiatavoite, johon valmentajakaan ei usko – ”Emme tätä tekisi, jos meillä ei olisi mahdollisuus” <i>Yle</i> 3.3.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20076747	Vitsistä todeksi?	Janne Saarinen	Kälke

Hyypä, E. (2024) "Oli kova paikka sanoa Wilmalle, etten valmenna häntä enää" – kuusi vuotta sitten Jarno Koivusen oli tehtävä kipeä päätös <i>Yle</i> 25.2.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20075746	Mies, joka hioi timantin	Jarno Koivunen	Friidrott
Nyman, M. (2024) Kiusaaminen, häirintä ja tappouhkaukset ovat Jennica Sjögrenille, 25, arkea – uusi liiga mullisti ammattipelaaajien elämän <i>Yle</i> 18.2.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20075066	Nainen ja gamer	Jennica Sjögren	E-sport
Oivo, M. (2024) Rebecca Ehrnrooth, 24, huomasi, että somessa kiinnostaa muu kuin urheilumenestys – tällä reseptillä hän kerää miljoonayleisön <i>Yle</i> 14.1.2024, Hämtad 24.2.2025 från: https://yle.fi/a/74-20068706	Somettava hiihtäjä vai hiihtävä sometähti?	Rebecca Ehrnrooth	Längdskidåkning

3.6 Datainsamling

Datainsamlingen i denna studie baserades på 39 nyhetsartiklar publicerade av Yle Urheilu. Urvalet har skett genom ett selektivt (eller målinriktat) urval, vilket innebär att materialet valts ut utifrån forskningsfrågorna och deras relevans för studiens syfte – en metod som är typisk inom kvalitativ forskning (Bryman et al., 2022).

Artiklarna identifierades genom att jag besökte Yle Urheilus webbplats och först hittade en artikel som var märkt som "Henkilökuva" (sv. personporträtt). Genom att klicka på denna tagg kunde jag därefter ta del av samtliga artiklar som klassificerats under denna kategori. Jag granskade artiklarna i kronologisk ordning, med start från den nyaste och bakåt i tiden, tills jag nådde det antal som bedömdes vara tillräckligt för analys.

Datainsamlingen påbörjades i februari 2025 och avslutades i mars 2025. Redan i januari samma år hade jag dock bekantat mig med vissa artiklar för att få en initial förståelse för deras struktur och innehåll, vilket underlättade utformningen av analysprocessen.

Alla inkluderade artiklar registrerades i ett separat word-dokument där information som publiceringsdatum, kön på huvudpersonen samt vilken sportgren som behandlades noterades. Detta dokument fungerade som ett stöd i det fortsatta analysarbetet och möjliggjorde systematiska jämförelser mellan artiklarna.

Vid bestämningen av urvalets storlek har jag utgått från principen om teoretisk mättnad, vilket innebär att datainsamlingen pågår tills det inte tillkommer ny, relevant information från ytterligare material (Bryman et al., 2022). Gerson och Horowitz (2002) framhåller att det handlar om att hitta en balans mellan ett tillräckligt omfattande material för att kunna dra meningsfulla slutsatser, men inte så stort att analysen blir övermäktig. I mitt fall samlade jag in artiklar i omgångar om cirka tio åt gången. När jag upplevde att teoretisk mättnad hade uppnåtts, det vill säga att samma typer av mönster började upprepas, avslutade jag insamlingen. Det är dock viktigt att notera att tidsramen för arbetet också påverkade hur omfattande urvalet kunde bli.

3.7 Dataanalys

Analysen av materialet inleddes med en genomläsning av samtliga 39 artiklar i syfte att skapa en helhetsförståelse av innehållet. Målet var att bekanta mig med materialets struktur och uttryck, identifiera vad som kännetecknar artiklarna, samt skapa en preliminär uppfattning om vad som kunde vara relevant utifrån forskningsfrågorna och studiens syfte.

För att hantera materialet mer effektivt delades analysen upp i omgångar om ungefär tio artiklar åt gången. Den första läsningen fokuserade på att fånga det övergripande intrycket, med särskild uppmärksamhet på återkommande teman och språkliga drag – ett arbetssätt inspirerat av Vaara och Tienari (2004), där man först formar en initial tolkning innan en djupare språklig analys. I nästa steg genomfördes en mer detaljerad granskning av texten, i linje med den första dimensionen i Faircloughs (2005) tredimensionella modell. Här analyserades exempelvis ordval, meningsstruktur, rubriker, bilder och retoriska uttryck.

Under analysens gång identifierades ett flertal återkommande teman, vilket låg till grund för det första kodningssteget – motsvarande steg två hos Cukier et al. (2009). Den inledande kodningen var bred och öppen, vilket rekommenderas av Braun och Clarke (2006), då det i ett tidigt skede inte alltid är tydligt vad som kommer visa sig vara relevant för studiens syfte. Totalt identifierades 33 kodord i första omgången, där exempel på teman inkluderar utseende, arbetsmoral, könsmarkerat språk, prestation, personlig utveckling och känslighet. Därefter organiserades kodorden i fyra övergripande kategorier, så kallade sekundära koder (eng. *second-level codes*) för att identifiera mönster och struktur i relation till studiens syfte och den teoretiska ramen. Arbetet resulterade i tre huvudteman som utgör grundstommen för analyskapitlet.

Tabell 3 Teman i analysen

Huvudtema	Underteman (33 st)
1. Sport som en maskulin domän	(8 st) Utseende, könsmarkerat språk (naisurheilija), name-dropping, jämställdhet, publikintresse, annorlundahet, meriter, härledning till varför kom in på sporten.
2. Framställning av prestation och kompetens	(15 st) Prestationsfokus, arbetsmoral, resiliens, motgångar, mental hälsa, känslighet, skicklighet, styrkor, mål, utmattning, behovet av bekräftelse, skador, tävlingsinstinkt, personlig utveckling, frälsare.
3. Rollen utanför idrotten	(10 st) Moderskap, faderskap, ställningstagande, jämställdhet, finansiering, familj, tränare, träningskompisar, fritid, roll utanför idrotten.

Det är viktigt att notera att vissa underteman, såsom exempelvis *meriter*, återkommer i flera huvudteman och fungerar som ett genomgående drag. Kategorierna är alltså inte strikt åtskilda, utan överlappar i flera fall. Noterbart är också att kodorden också användes för att analysera bilder, videor, bildtexter och rubriker enligt MDA. Yle Urheilus personporträtt har vanligtvis två olika rubriker: en kortare som syns inne i själva artikeln, och en längre version som används på hemsidan och i sökresultat. I analysen har båda rubrikerna tagits i beaktande, även om de inte särskiljs i analyskapitlet. För transparensens skull återfinns båda versionerna i bilaga 2, där samtliga artiklar är listade.

Parallellt med kodningen pågick också reflektion kring större kontextuella helheter, vilket motsvarar den andra dimensionen i Faircloughs (2005) modell, den diskursiva praktiken. Här beaktades bland annat publiceringssammanhang, textens syfte och vilket nyhetsvärde som tycks ha styrt vinklingen. Exempelvis kan viss information ha utelämnats i artiklar eftersom den redan behandlats i tidigare rapportering, eller för att idrottaren redan är så pass känd att ingen längre "introduktion" anses nödvändig. En bredare diskussion om detta behandlas i det sista kapitlet.

3.8 Forskningens kvalitet

Inom kvalitativ forskning har begrepp som reliabilitet och validitet länge varit föremål för diskussion, då dessa traditionellt är förankrade i kvantitativa metoder där mätning står i centrum. Eftersom kvalitativ forskning inte syftar till att mäta i samma mening, behöver dessa begrepp omformuleras för att vara tillämpliga (Bryman et al., 2022). Ett vanligt och vedertaget alternativ är de kvalitetskriterier som föreslagits av Lincoln och Guba (1985) och Guba och Lincoln (1994), vilka ofta används i kvalitativa studier. Enligt dem bör forskningskvalitet i stället bedömas utifrån kriterierna trovärdighet och autenticitet. Trovärdighet innefattar i sin tur aspekter som kredibilitet, pålitlighet, överförbarhet och bekräftelsebarhet.

Kredibilitet handlar om huruvida forskaren har förstått den sociala verkligheten på ett rimligt sätt och därmed producerat resultat som kan uppfattas som tillförlitliga. Ett av flera sätt som Lincoln och Guba (1985) för fram som ett sätt att stärka kredibiliteten är att forskaren lägger tillräckligt med tid på att fördjupa sig i ämnet och använder ett gediget och relevant datamaterial. För att stärka kredibiliteten i denna studie har jag lagt mycket tid på att sätta mig in i tidigare forskning om kön och sportjournalistik, samt i kritisk diskursanalys som metod. Då forskningen kring könskonstruktion i finländsk sportmedia är relativt begränsad, har jag i vissa fall behövt utgå från bredare studier inom medie- och genusforskning, samt från äldre teoribildning. Dessa har dock valts medvetet, då de utgör etablerade och fortfarande relevanta perspektiv, särskilt när det gäller förståelsen av könsmaktordningar och hegemonitet. För att bibehålla teoretisk aktualitet har jag samtidigt kompletterat med nyare forskning. Utöver detta har jag genomfört en systematisk och flernivåanalys av totalt 39 personporträtt av idrottare. Detta har möjliggjort en djupgående och nyanserad tolkning av hur kön konstrueras och reproduceras i den finländska sportjournalistiken.

Pålitlighet motsvarar i kvalitativ forskning det som inom kvantitativa metoder kallas reliabilitet (Bryman et al., 2022). Här handlar det om att forskningsprocessen ska vara logisk, transparent och noggrant dokumenterad (Lincoln och Guba 1985). I denna studie har jag tydligt redogjort för hela arbetsprocessen, från urval av material, till tematisering och kodning, samt det teoretiska ramverk som används i analysen. Jag har inkluderat exempel och citat direkt från artiklarna, samt redogjort för allt material som använts i form av bilagor. Detta bidrar till att läsaren kan följa analysen och förstå hur slutsatserna har dragits.

När det gäller överförbarhet diskuteras ofta huruvida kvalitativa studier bör eller ens kan syfta till generalisering, eftersom de i regel är starkt kontextbundna (Yin, 1994; Lincoln & Guba, 1985). Samtidigt bör forskaren reflektera över hur relevanta resultaten kan vara i liknande sammanhang. I detta fall har jag, utifrån tidigare forskning, utvecklat en egen teoretisk modell och tillämpat den på insamlat material från finländsk sportmedia. Resultaten kan ge insikter om könsrepresentation i denna specifika kontext, men det vore svårt att dra slutsatser om könsrepresentation i Finland i stort baserat på detta material. Dock finns likheter med tidigare studier, såsom Niemi (2021), vilket stärker studiens överförbarhet inom fältet.

Bekräftelsebarhet fungerar i kvalitativ forskning som en motsvarighet till objektivitet. Det innebär att forskaren har agerat medvetet och etiskt, samt att det finns en tydlig koppling mellan det empiriska materialet och de slutsatser som dras (Lincoln & Guba, 1985). I denna studie har jag reflekterat kring min egen bakgrund inom mediebranschen och hur det kan ha påverkat analysen. Samtidigt har denna förförståelse varit till nytta, särskilt när det gäller att identifiera vinklingar, tematiseringar och medielogik i sportjournalistiken. Jag har också varit noga med att inte enbart välja exempel som bekräftar min teoretiska utgångspunkt, utan inkluderat motexempel och nyanseringar som utmanar eller komplicerar bilden.

Autenticitet, som är det andra centrala kvalitetskriteriet enligt Lincoln och Guba (1985), handlar om i vilken utsträckning forskningen ger en rättvis, balanserad och nyanserad bild av det undersökta fenomenet. (Guba & Lincoln, 1994; Bryman et al., 2022).

I denna studie har autenticitet eftersträvats genom att låta materialet tala för sig självt så långt det är möjligt, och genom att presentera både exempel som bekräftar och utmanar teorin. Genom att återge citat från artiklarna och tydligt förankra mina tolkningar i texten, ges läsaren möjlighet att själv ta ställning till analysen. Detta bidrar till en mer mångfacetterad förståelse av hur kön framställs i finländsk sportmedia.

Sammanfattningsvis har metodkapitlet redogjort för studiens forskningsdesign, val av material och analytiska tillvägagångssätt. Genom att kombinera kritisk diskursanalys med ett multimodalt perspektiv har studien sökt fånga både textens språkliga innehåll och dess visuella uttryck. Den kvalitativa ansatsen har möjliggjort en djupgående analys av hur kön konstrueras i finländsk sportmedia, med särskilt fokus på personporträtt inom Yle Urheilu. I nästa kapitel presenteras studiens resultat, där tre huvudteman träder fram och konkretiserar de könsspecifika mönster som identifierats i materialet.

3.9 Forskningens etik och användning av AI

Forskaren möter många etiska överväganden under forskningsprocessen, vilket rör de beslut som tas kring hur rättvis, lämplig och ansvarsfull en studie är (Bryman et al., 2022). För denna studie har flera etiska aspekter varit särskilt relevanta. En av dem rör immateriella rättigheter. För att säkerställa att material används på ett korrekt sätt har jag varit i kontakt med Yle för att få tillstånd att använda de bilder som ingår i analysen, vilket också beviljades.

En annan aktuell fråga inom forskningsetik är användningen av artificiell intelligens (AI) i forskningsprocessen. Chubb et al. (2022) beskriver hur AI kan vara ett värdefullt stöd i insamling av information. Samtidigt varnar de för att en ökad användning av AI som ett sätt att ”snabba på” forskningsprocesser kan förstärka negativa aspekter av akademisk kultur, och understryker att AI bör fungera som ett komplement snarare än en ersättning för mänsklig kreativitet.

I denna avhandling har AI endast använts som ett hjälpmedel för att få idéer om strukturering av arbetet samt för att förbättra språk och formuleringsnivå. Texten har alltid först utarbetats självständigt, varefter AI har använts för att föreslå språkliga förbättringar. Samtliga förbättrade texter har därefter noggrant granskats och redigerats för att säkerställa att de ursprungliga idéerna bibehålls och att inga viktiga aspekter förvanskats eller utelämnats. En mer detaljerad beskrivning av hur AI har använts och vilka kommandon som använts finns redovisad i Bilaga 1.

4 RESULTAT

I detta kapitel presenteras och analyseras hur könsstereotypa framställningar av idrottare kommer till uttryck i sportjournalistiken. Analysen bygger på en kvalitativ granskning av 39 personporträtt av idrottare och belyser återkommande mönster i hur manliga och kvinnliga idrottare framställs, samt vilka implikationer dessa framställningar kan ha.

Kapitel 4.1 fokuserar på hur sport i media ofta kodas som en maskulin domän och hur kvinnor i högre grad än män porträtteras som undantag i vissa idrotter. Vidare undersöks hur kvinnliga idrottare inte bara får sin kompetens ifrågasatt, utan också bedöms utifrån sitt utseende och hur de språkligt särskiljs från den "normala" idrottsvärlden. Kapitel 4.2 analyserar hur prestation och kompetens skildras i medier, där en tydlig könsskillnad kan urskiljas i hur idrottare framställs utifrån ambition, arbetsmoral och emotionella aspekter. Slutligen belyser kapitel 4.3 hur kvinnliga idrottare ofta presenteras i relation till sina roller utanför idrotten, exempelvis som mödrar, döttrar eller partners, medan manliga idrottare oftare definieras genom sina prestationer, men med vissa undantag.

Genom att synliggöra dessa mönster får vi en djupare förståelse för hur kön framställs i finländsk sportmedia och hur skillnaderna mellan manliga och kvinnliga idrottare porträtteras. Detta påverkar i sin tur hur vi uppfattar och reproducerar normer kring kön och idrott i samhället.

4.1 Sport som en maskulin domän

Sport framställs ofta som en maskulint kodad domän, där män betraktas som de självklara utövarna och normen, medan kvinnors deltagande avviker från det förväntade (Clément-Guillotin et al., 2011). Detta bidrar till att kvinnor inom idrotten inte bara ses som undantag, utan även att deras närvaro behöver förklaras eller motiveras på ett sätt som inte gäller män (Daniels, 2009; Razack & Joseph, 2020). Särskilt tydligt blir detta i sporter som traditionellt har kodats som maskulina, såsom motorsport, ishockey och MMA, där fysiska krav, aggressivitet och tävlingsinstinkt idealiseras (Matteo, 1986; Hardin et al., 2006). När kvinnor tar plats inom dessa sporter utmanar de etablerade könsnormer, vilket resulterar i att deras prestationer ofta bedöms utifrån andra parametrar än männens. De framställs antingen som sensationella undantag eller ifrågasätts i termer av fysisk kapabilitet och legitimitet.

Dessa könsnormer reproduceras särskilt i sportjournalistiken, där kvinnor i maskulint kodade sporter sällan beskrivs som självklara aktörer på samma villkor som män. Istället betonas deras kön i högre grad än deras prestationer, vilket förstärker föreställningen om att vissa sporter tillhör män och att kvinnor som deltar alltid är en minoritet eller ett undantag. Följden blir att kvinnliga idrottare marginaliseras och kategoriseras som "de andra" – en mekanism som, enligt Hargreaves (1994) och Cooky (2009), snarare befäster könshierarkier än utmanar dem. Denna tendens framkom tydligt i en del av det analyserade materialet.

Ett konkret exempel på denna diskurs återfinns i en artikel om den professionella hockeyspelaren Noora Tulus. Rubriken lyder:

"Våga drömma"

Vid första anblick kan detta framstå som en uppmuntrande fras, men ur ett könsstereotypiskt perspektiv antyder formuleringen att kvinnor måste vara särskilt modiga för att ens våga drömma om en professionell karriär inom hockey. Motsvarande retorik användes inte alls i de analyserade artiklarna om män, som snarare förväntas se en idrottskarriär som en självklar möjlighet. I artikeln om Noora Tulus beskrivs Professional Women's Hockey League (PWHL) vidare som ett genombrott snarare än en naturlig del av idrottsvärlden. Detta narrativ förstärker idén att kvinnor fortfarande kämpar för att bli accepterade, snarare än att de är en självklar del av sportens ekosystem. Även det visuella innehållet i artikeln bidrar till denna bild. I bilden där Tulus signerar sitt kontrakt är hon den enda kvinnan bland män, vilket ytterligare betonar hennes position som ett undantag:

Bild 1 Noora Tulus.

Källa: von Bonsdorff 2025.

Ytterligare exempel på hur sportmedier reproducerar idrott som en maskulint kodad domän syns i artiklar där kvinnor framställs som undantag. I en artikel om Iris Nihti, en MMA-utövare, framhålls upprepade gånger att hon var ensam kvinna i sin träningsgrupp:

"På den tiden var hon den enda flickan i gruppen. Hon var alltid tvungen att kämpa mot klart starkare och större träningspartners."

Denna typ av beskrivning skapar en berättelse där kvinnor i kampsport per definition är avvikande. Istället för att fokusera på hennes prestationer i relation till idrottsliga kriterier, lyfts hennes kön fram som en särskilt relevant aspekt. Detta kan bidra till att sportens maskulinitet förstärks genom ett narrativ där kvinnors deltagande framstår som exceptionellt snarare än naturligt. Liknande mönster syns i en annan del av artikeln.

"Om Nihti är en udda syn vid träningshallen, så sticker hon också ut inom sina studier. Nihti är en MMA-utövare som studerar energiteknik."

Här skapas en koppling mellan kampsport och teknikstudier, där båda implicit beskrivs som ovanliga val för kvinnor. Även om intentionen kan vara att lyfta fram hennes mångsidighet, förstärks samtidigt en diskurs där kvinnliga idrottare avviker från normen. Detta visar hur media ofta understryker kön i fall där det för män vore irrelevant.

Exemplen ovan tydliggör hur kvinnan konstrueras som avvikande i mansdominerande sammanhang. En annan återkommande mekanism i sportjournalistiken är följaktligen att kvinnors val av maskulint kodade sporter ofta behöver motiveras genom yttre

faktorer, såsom familjebakgrund. I en artikel om Martina Backfält, en kvinnlig motorsportutövare, antyds det att hennes intresse är "ärvt" från hennes manliga släktingar:

"Det var kanske oundvikligt att någon av de fyra systrarna Backfält skulle bli intresserad av motorsport. Både deras pappa och farfar hade tävlat, och på vintrarna plogade farfar upp en bana på åkern där systrarna och deras kusiner lärde sig köra."

Denna typ av formulering kan vara problematisk eftersom den antyder att kvinnors idrottsintresse behöver en extern förklaring, i detta fall via fäder och farfäder. Medan manligt idrottande betraktas som en självklarhet, något som exemplet med Backfälts släktingar bekräftar, konstrueras kvinnligt idrottande här snarare något som kräver en särskild kontext.

Denna typ av framställning förstärker den redan befintliga bilden av kvinnor som "de andra" inom sporten, medan män förblir dess naturliga utövare. Det underliggande budskapet blir att kvinnors närvaro alltid kräver en förklaring, medan männens intresse är givet.

4.1.1 Kvinnliga idrottare och betoningen av utseende i medierapporteringen

Enligt forskning tenderar kvinnor att i högre grad än män bli bedömda utifrån sitt utseende i medierapporteringen om idrott. Detta innebär att yttre attribut såsom klädstil, smink och elegans ofta lyfts fram, ibland på bekostnad av idrottsliga prestationer (Jones et al. (1999); Cooky et al. (2013); Sherry et al. (2015)). Genom att analysera artiklar om kvinnliga idrottare framträder ett tydligt mönster där skildringen av deras yttre framtoning blir en central del av narrativet.

I artikeln om kombinerat-utövaren Minja Korhonen är det tydligt hur en kvinnlig idrottares framgångar kan hamna i skymundan av beskrivningar som snarare framhäver hennes utseende och charm. Genomgående i texten refereras hon till som en "liten gullig flicka", och hennes meriter nämns först sent i artikeln. Detta kan ha en förminskande effekt på hennes status som seriös idrottare. Ett exempel på detta är genast i inledningen på artikeln.

Vem är den här lilla ljusglimten?" undrade Fischer-skidmärkets representant Gerhard Urain."

Även när Korhonen har framför ett tal om sportens framtid får själva innehållet mindre utrymme, medan en annan framstående person, Olympiska kommittéens ordförade Jan Vapaavuori, snarare kommenterar hennes utstrålning:

"En enormt karismatisk och elegant talare. Vi kunde vara stolta."

Här skiftas fokus från Korhönens budskap till hennes framträdande som en charmig och värtalig person, vilket innebär att hennes sakkunskap och expertis hamnar i skymundan.

Ett ytterligare exempel på en situation var utseendet och fysiska attribut framhävs är i artikeln om Noora Tulus, där kvinnliga hockeyspelare beskrivs i termer av sitt utseende och sin stil snarare än i termer av idrottsliga prestationer:

"Vissa av kvinnorna har håret fixat, är fullt sminkade och klädda i moderiktiga plagg. Andra har en mer avslappnad klädstil."

Ett annat exempel återfinns i skildringen av MMA-utövaren Iris Nihti, där hennes sminkning och uttryck för femininitet lyfts fram som en central aspekt av hennes identitet:

" För Nihti är det också viktigt att få uttrycka sin kvinnlighet. Ofta efter träningen sätter hon sig framför spegeln och tar fram sin sminkväska ur träningsväskan. Att sminka sig är ett sätt för henne att uttrycka sig själv."

Vid första anblick kan detta tolkas som en positiv skildring av individuell självutveckling. Samtidigt kan framställningen förstärka flera könsstereotyper. Texten kan tolkas som att den antyder att en kvinnas identitet och självuttryck är starkt knutna till hennes yttre, vilket kan befästa föreställningen att kvinnliga idrottare i högre grad bedöms utifrån sitt utseende än sina prestationer. Utöver det kan man genom att lyfta fram att sminkning sker i en annars maskulint kodad miljö, implicera att skönhet och femininitet är något som egentligen inte hör hemma där. Detta bidrar till föreställningen om att kvinnliga idrottare måste balansera mellan att anpassa sig till idrottens krav och samtidigt bevara sin kvinnlighet.

4.1.2 "Naisurheilu" – kvinnlig idrott som en särskild kategori

Ett återkommande mönster i medierapporteringen är hur kvinnlig idrott ofta språkligt särskiljs genom prefix såsom *nais-* (kvinno-), vilket syns i begrepp som *naisurheilija* (kvinnlid idrottare) och *naiskiekko* (damhockey). Denna språkliga markering skapar en dikotomi där kvinnlig idrott inte betraktas som en naturlig del av idrottsvärlden, utan snarare som en separat kategori. Turtiainen (2012) belyser detta genom begreppet *naismediaurheilu* (kvinnlid sportmedia), vilket tydliggör hur denna uppdelning även

genomsyrar den journalistiska bevakningen av sport. Konsekvensen blir att kvinnliga idrottare positioneras som avvikande från normen, medan idrotten i sig förblir kodad som manlig.

Ett tydligt exempel på denna distinktion återfinns i rapporteringen om kvinnliga spelare inom e-sport. Istället för att fokusera på idrottsliga prestationer betonas ofta könstillhörigheten som en central aspekt av deras idrottskarriär. En artikel om Jennica Sjögren illustrerar detta genom sin rubrik:

"Kvinna och Gamer"

En sådan formulering skapar en implicit kontrast, där en kvinnlig spelare presenteras som något exceptionellt inom e-sportens maskulint dominerade värld. . Visserligen kan det förstås att rubriken lyfter fram något som statistiskt sett är ovanligt, men samtidigt är det osannolikt att en manlig spelare skulle presenteras under rubriken "Mies ja Gamer" ("Man och Gamer"), på samma sätt som en man inom exempelvis ridsport, vilket är en feminint kodad sport, knappast skulle kallas "Mies ja Ratsastaja" ("Man och ryttare"). I det analyserade materialet förekom inga manliga idrottare inom feminint kodade sporter, vilket hade varit intressant att undersöka vidare för att se hur de porträtteras i sin avvikande position. Oavsett visar exemplet att kvinnors närvaro i vissa sporter tenderar att framställas som något som behöver förklaras eller särskilt motiveras, medan mäns deltagande framstår som självklart och normativt.

Språkliga val spelar en avgörande roll i hur idrottare och deras prestationer uppfattas. Genom att konsekvent särskilja kvinnor från den övergripande idrottskategorin upprätthåller medier en könsbaserad struktur där kvinnlig idrott framställs som en avvikelse snarare än en självklar del av idrottsvärlden. Denna norm förstärks ytterligare genom ordval och rubriker som framhäver könstillhörighet på bekostnad av prestation.

Ett exempel på hur detta tar sig uttryck i praktiken återfinns i en artikel om ishockeyspelaren Noora Tulus, där begreppet naiskiekko (damhockey) används upprepade gånger. Artikeln beskriver hur unga flickor nu får kvinnliga idoler att se upp till:

"De har nu sina egna kvinnliga idoler att heja på. Lågstadieeleverna Mila Machnowsky och Addison Hutmaker är glada över att ha en egen liga för kvinnor. De går ofta på matcher med sina föräldrar."

Formuleringen gällande kvinnliga idoler lyfter fram frågan om varför könsmarkören är nödvändig i sammanhanget. Genom att aktivt skilja kvinnliga idrottare från det mer

neutrala *idolinsa* (deras idoler) förstärks idén om att kvinnors idrottsutövning inte är lika självklar som mäns. Dessutom framhålls det att flickor nu har en "egen" liga, vilket antyder att damhockey är en separat företeelse snarare än en integrerad del av ishockeyvärlden.

Sammanfattningsvis bidrar den språkliga distinktionen mellan manlig och kvinnlig idrott till att befästa idrottens könskodade struktur. Kvinnliga idrottare framställs inte bara som en särskild kategori, utan deras närvaro inom maskulint kodade idrotter behöver ofta motiveras eller förklaras. Detta skapar en diskurs där kvinnors idrottsprestationer osynliggörs till förmån för deras könstillhörighet, vilket i förlängningen kan påverka både mediebilderna av kvinnlig idrott och dess legitimitet i idrottsvärlden.

4.1.3 Kvinnliga idrottare i skuggan av manliga jämförelser

Forskning visar att kvinnliga idrottare ofta beskrivs i relation till sina manliga motsvarigheter snarare än att ges en fristående och självständig identitet, särskilt inom maskulint kodade sporter (Jones et al., 1999). Detta framträder tydligt i uttryck som "*damfotbollens Ronaldo*", där en kvinnlig idrottare definieras utifrån en manlig förebild snarare än genom sina egna prestationer. Genom en analys av sportjournalistiken blir det uppenbart att denna tendens är återkommande och systematisk, vilket bidrar till att befästa män som norm inom idrotten.

Ett tydligt exempel återfinns i rapporteringen om fotbollsspelaren Anni Hartikainen, som i en artikel jämförs både med Erling Haaland och Zlatan Ibrahimović. Liknelsen med Haaland grundas på hennes utseende, medan parallellen till Ibrahimović motiveras med hennes spelstil och personlighet:

”Under sin karriär delade Zlatan åsikter både på och utanför planen. Han blev känd inte bara för sina mål utan också för sina odödliga kommentarer, som till och med har en egen Wikipediasida. Motståndarna hatade honom, medan de egna oftast älskade honom. Även Hartikainen har delat åsikter i Finland. I finska cupfinalen kritiserades Hartikainens målgest som arrogant när hon satte fingret framför munnen.”

Genom att placera Hartikainen i skuggan av välkända manliga fotbollsstjärnor etableras en hierarki där hennes egen identitet som spelare reduceras till en spegling av redan existerande manliga referenser. Detta skapar en implicit förväntan om att en kvinnlig idrottare måste liknas vid en manlig förebild för att uppfattas som relevant eller intressant.

Samma mönster återfinns i en artikel om längdskidåkaren Tiia Olkkonen, där hon inte presenteras via egna meriter utan genom en koppling till den legendariske skidåkaren Mika Myllylä:

“Haapajärvens Tervaneva torde vara en av Finlands mest kända myrar. Det var där det berömda pressfotot på Mika Myllylä togs, Hannes Heikuras ”Oändlig smärta”, och det var till denna plats Myllylä hänvisade i de sista raderna i sitt testamente. Myllylä representerade länge Haapajärven Kiilat. I samma färger tävlar fortfarande Tiia Olkkonen.”

Istället för att fokusera på Olkkonens individuella prestationer förankras hon i en manligt kodad idrottshistoria, vilket implicerar att hennes legitimitet som idrottare stärks genom associationen med en man. På så sätt reproduceras en struktur där kvinnliga idrottare positioneras i relation till en redan etablerad manlig norm, snarare än att betraktas som självständiga aktörer.

Liknande tendenser kan identifieras i rapporteringen om Minja Korhonen, en kvinnlig kombinationsåkare, där hennes idrottsliga utveckling knyts samman med den manliga mästerskapsmedaljören Ilkka Herola.

"Damernas nordiska kombination har varit ett projekt på väg mot toppen i mindre än tio år. Minja Korhonen har dock inte behövt leta långt efter en förebild, eftersom även mästerskapsmedaljören Ilkka Herola kommer från samma kommun, Siilinjärvi."

Det mest slående exemplet är dock en del i artikeln där det diskuteras hur den kombinerade OS-statusen är hotad, och där Herolas namn nämns före Korhonen. trots att det i är personporträtt om Korhonen.

"Framtidens Ilkka Herola och Minja Korhonen skulle inte längre kunna drömma om en OS-seger."

Genom att placera Herola först upprätthålls en hierarkisk struktur där den manliga idrottaren får en högre status, även i en kontext där kvinnliga idrottare egentligen står i centrum. Detta speglar en bredare tendens där mäns prestationer ges större tyngd och fungerar som referenspunkt även när fokus ligger på kvinnlig idrott.

En liknande mekanism syns i rapporteringen om ishockeytränaren Tiia Hurme, där hennes expertis legitimeras genom kopplingar till manliga NHL-spelare. Redan rubriken understryker detta:

"NHL-stjärnor vill lära sig av den 50-åriga finländska kvinnan – ett förslag räddade Tiia Hurmes liv."

Rubriken antyder att hennes betydelse som tränare främst definieras genom att NHL-spelare vill lära av henne, snarare än genom hennes egen kompetens och erfarenhet. Den

inledande delen av artikeln handlar också uteslutande om manliga spelare, medan hon själv introduceras först senare.

Även bildmaterialet i artikeln förstärker detta mönster: över hälften av bilderna visar Hurme tillsammans med manliga ishockeyspelare, medan vissa bilder enbart föreställer män. Dessutom framhålls en manlig tränares erkännande av hennes arbete som en central aspekt av hennes legitimitet:

"Pojkarnas skridskoteknik utvecklades snabbt, vilket även den erfarna ishockeytränaren Ismo Lehkonen lade märke till."

Att lyfta fram en manlig expert som verifierar hennes skicklighet kan tolkas som en indirekt legitimering – som om det krävdes en auktoritativ manlig röst för att fastslå hennes kompetens.

Det är anmärkningsvärt att den här typen av jämförelser sällan förekommer i de analyserade artiklarna om manliga idrottare. I sådana texter framställs män som självständiga individer, där deras meriter får stå för sig själva utan att sättas i relation till kvinnliga föregångare. Kvinnor nämns dessutom inte alls i samma utsträckning som i artiklar vars huvudperson är kvinnlig – vare sig som familjemedlemmar, tränare eller på andra sätt. I det analyserade materialet framgår det tydligt att när manliga idrottare jämförs, sker det nästan uteslutande med andra män. Detta illustreras till exempel i artikeln om den tidigare skidåkaren Sami Lähdemäki, där han genomgående jämförs med Iivo Niskanen – redan i rubriken och ingressen.

" Sami Lähdemäki var tillsammans med Iivo Niskanen en av Finlands största skidtalanger vid 18 års ålder. Den ena blev olympisk mästare, den andra blev skogsarbetare."

4.2 Framställning av prestation och kompetens

Sportjournalistikens personporträtt syftar till att skildra idrottare bortom resultaten – att visa människan bakom prestationen. Yle Urheilu följer denna princip genom att ge både manliga och kvinnliga idrottare en bredare berättelse. Dock framträder tydliga könsspecifika mönster i hur prestation och kompetens beskrivs, vilket speglar djupgående könsstereotypa föreställningar om idrott.

Män framställs i högre grad genom sitt driv, sin arbetsmoral och en kompromisslös tävlingsinstinkt, medan kvinnor ofta beskrivs genom emotionella aspekter, balans i livet och personlig utveckling, vilket är i linje med tidigare forskning. (Messner et al. 1993; Cooky et al. 2015) Dessa narrativa val påverkar inte enbart idrottarnas individuella

framställning utan bidrar även till en strukturell uppdelning där maskulinitet förknippas med prestation och disciplin, medan femininitet kopplas till känslomässig insikt och återhämtning och i värsta fall kan leda till att kvinnor kan anses vara mindre seriösa som idrottare (Lanchukorn och Zilli 2017).

4.2.1 Arbetsmoral vs personlig utveckling

Ett tydligt mönster i sportjournalistiken är att manliga idrottare i hög grad framställs genom sin arbetsmoral, uthållighet och tävlingsinstinkt, medan kvinnliga idrottare oftare beskrivs genom emotionella och psykologiska aspekter av sin karriär. Denna könsskillnad i narrativet skapar en bild av män som disciplinerade och målinriktade, medan kvinnor framställs som känslomässigt reflekterande och fokuserade på balans snarare än prestation. (Messner et al. 1993; Cooky et al. 2015).

Ett exempel på detta är artikeln om skeetskytten Eetu Kallioinen, där hela berättelsen genomsyras av temat disciplin och hårt arbete. Redan i ingressen tydliggörs detta:

"Han skjuter över 50 000 skott per år, de flesta med fullständig koncentration."

På liknande sätt lyfts ishockeytränaren Tommi Niemelä fram genom sin kompromisslösa inställning till arbete och tävling.

"Tommi Niemelä drivs i vardagen av en hård, kompromisslös arbetsmoral. Detta är en central del av hans personlighet. Arbetsmoralen och hängivenheten till coachingen har tagit honom till den punkt där han är idag."

Vidare betonas Niemeläs tävlingsinstinkt som en avgörande faktor för hans framgång:

"Niemelä säger att han är en tävlingsmänniska med en ständig vilja att vinna."

Denna framställning följer en traditionell bild av den manliga idrottaren som driven, disciplinerad och fokuserad på seger. Samtidigt beskrivs Niemelä vid flera tillfällen som en lugn och balanserad person, vilket kan tolkas som ett försök att nyansera, eller till och med bryta, stereotypin av hockeytränaren som högljudd och aggressiv. Bildmaterialet ger dock ett delvis annat intryck. Trots att Niemeläs mimik framstår som vänlig, framställs han genomgående som professionell och auktoritativ – exempelvis i bilder där han knyter slipsen, sitter vid ett skrivbord eller står med armarna i kors i en kraftfull posering. Han framställs som både fysiskt och symboliskt stark.

Bild 2 Tommi Niemelä.

Källa: Saarinen 2025.

Emotionella eller personliga aspekter ges däremot begränsat utrymme i artikeln om Niemelä, vilket ytterligare befäster bilden av kontroll, rationalitet och traditionell maskulinitet.

En liknande skildring gällande den hårda disciplinerade arbetsmoralen återfinns i porträttet av judokan Martti Puumalainen, där fysisk uthållighet och förmågan att undertrycka känslor lyfts fram:

"När man börjar känna sig trött under träningen, ska man inte förhandla med sig själv."

Denna typ av formulering förstärker en föreställning om att manliga idrottare förväntas vara hårda, osentimentala och tåla smärta utan att ge efter för svaghet. I kontrast till detta skildras kvinnliga idrottare ofta genom en berättelse om balans och personlig utveckling. Ett tydligt exempel är artikeln om Emma Kanerva, där rubriken i sig signalerar en annan typ av narrativ:

"Emma Kanerva arbetade för hårt och blev utmattad – nu återvänder hon till OS efter tolv års paus."

Här ligger fokus på återhämtning snarare än prestation. Genom hela artikeln återkommer teman som balans, att hantera press och vikten av att lära sig säga nej. Trots att personporträtt ofta syftar till att skildra idrottaren bortom resultaten, återspeglar denna narrativstruktur en könsspecifik tendens där kvinnliga idrottare i högre grad beskrivs genom emotionella och personliga utmaningar snarare än genom sin tävlingsmentalitet.

Friidrottaren Hilla Uusimäki beskrivs på ett liknande sätt, där idrottslig framgång kopplas till mentalt välbefinnande och glädje snarare än ambition:

“– Efter den djupaste svackan bestämde Petra och jag att om vi försöker en gång till måste det vara på riktigt roligt. Jag får inte göra någonting som jag måste tvinga mig själv till, berättar Uusimäki.”

Vidare beskrivs Uusimäkis förmåga att hantera känslor och motgångar:

”Den hjälp som Uusimäki fått har varit heltäckande och stöttat det psykiska välmåendet.

– Jag är bättre på att hantera olika känslor. Jag känner igen negativa känslor, låter dem komma, bearbetar dem och går sedan vidare. Jag kan ta misslyckanden lättare än förut och fastnar inte längre i dem, säger Uusimäki”

Denna framställning förstärker en stereotyp där kvinnor inom idrotten främst beskrivs genom emotionell självinsikt och känslohantering, medan mäns berättelser präglas av fysisk prestation och disciplin.

Något som också gick att urskilja ur det analyserade materialet var hur talang framställs beroende på kön, och att detta blir särskilt tydligt vad gäller unga idrottare.

Formel-föraren Tuukka Taponen porträtteras genomgående som en extremt målmedveten idrottare, vars framgångar enbart mäts genom prestation:

"Tuukka har alltid varit en förare som vill vinna."

Hans framgång förklaras genom hans hårda arbete, träningsdisciplin och målmedvetenhet. Minja Korhonen, en ung kombinationsåkare, beskrivs däremot som "naturligt begåvad" snarare än som någon som har lagt ner tusentals timmar på träning:

"Den glada och mycket begåvade 15-åriga Minja Korhonen hade fångat skidchefen uppmärksamhet med sina utmärkta träningshopp."

Denna skillnad i framställning är återkommande i sportjournalistiken: unga män beskrivs som hårt arbetande och disciplinerade, medan unga kvinnor i högre grad tillskrivs medfödd talang. Detta upprätthåller en könsstereotyp där mäns framgångar kopplas till ansträngning, medan kvinnors bedrifter i större utsträckning ses som en produkt av naturlig fallenhet. Samtidigt innebär detta en tydlig motsägelse i relation till hur kvinnor ofta annars konstrueras inom sportmedia. Som tidigare visats i kapitel 4.1 och enligt forskning av Daniels (2009) samt Razack och Joseph (2020), positioneras kvinnor ofta som ”de andra”, det vill säga som avvikande i en manligt kodad sfär där de inte självklart hör hemma. Att samtidigt framställa dem som bärare av medfödd talang skapar en motstridighet: hur kan kvinnliga idrottare både betraktas som avvikande och samtidigt naturligt begåvade inom en arena där deras närvaro inte anses självklar?

4.2.2 Ordningens betydelse

I det analyserade materialet framträder tydligt hur journalistikens struktur och innehållsprioriteringar påverkar hur idrottare framställs. I nyhetsrapportering används ofta en struktur där det mest väsentliga placeras först i texten, medan mindre centralt innehåll återfinns längre ned. Detta bygger på antagandet att många läsare inte tar del av hela artikeln, vilket gör inledningen avgörande för vilket intryck som förmedlas.

En jämförelse mellan artiklarna om volleybollspelarna Camden Gianni och Anna Czakan visar tydliga skillnader i hur hälsoproblem integreras i narrativet beroende på kön.

I artikeln om Gianni introduceras hans hjärtproblem först i senare delar av texten, efter en lång beskrivning av hans tekniska färdigheter och sportsliga framgångar. Däremot placeras Czakan direkt i ett sammanhang av emotionell sårbarhet och psykisk påfrestning.

"Hon har alltid varit känslig, blyg och osäker på sina förmågor."

Denna skillnad i narrativ struktur bidrar till att befästa könsstereotyper: män lyfts fram genom sina prestationer, medan kvinnor ofta definieras genom sina inre kamper. Att en viss aspekt lyfts fram i början av en artikel signalerar att den betraktas som särskilt betydelsefull, det blir läsarens första intryck och ramar in hela berättelsen. På så sätt påverkar textens uppbyggnad vilka egenskaper som framstår som mest centrala för hur idrottare porträtteras.

4.3 Rollen utanför idrotten

Forskning visar att kvinnliga idrottare oftare än män porträtteras utifrån sina roller utanför idrotten, snarare än genom sina prestationer och meriter (Cooky et al., 2015). Istället för att primärt skildras som atleter lyfts deras relationer till familj, partner eller barn ofta fram som en central del av deras identitet. Denna tendens återkommer även i det analyserade materialet och visar sig i hur familjerelationer används som en inramning för kvinnliga idrottares berättelser.

4.3.1 Familjeroller i fokus

En genomgång av artiklarna visar att idrottare generellt ofta skildras genom sina familjeband, men att det finns en tydlig skillnad i hur detta betonas beroende på kön. I de flesta artiklar nämns på något sätt stöd från familjen eller idrottarnas egna roller som

barn, föräldrar eller partners. Dock är familjerelationer en betydligt mer framträdande del av berättelsen för kvinnliga idrottare, där dessa ofta ges en avgörande roll i hur deras identitet och karriär beskrivs.

Ett tydligt exempel är artikeln om Saara Keskitalo, där hennes idrottsprestationer hamnar i skuggan av berättelsen om hennes adoption och den trygghet hon har funnit i sin familj. Hennes föräldrar och syskon presenteras som det mest centrala i hennes liv, vilket ramar in hennes karriär genom familjeband snarare än genom hennes egna prestationer:

"Keskitalo adopterades till Finland från Kina vid elva månaders ålder. Hennes familj består av pappa Jukka, mamma Marja och två systrar. Föräldrarna och storasystrarna är viktiga för henne – hennes stöd och trygghet i livet."

Ett liknande narrativ återfinns i artikeln om Eva Wahlström, där fokus snarare ligger på hennes roll som mamma än på hennes framgångar som boxare. Istället för att inledas med hennes idrottsliga prestationer introduceras hon genom sina morgnar med sin treåring, vilket skapar en bild av henne som en förälder först och en idrottare i andra hand. Wahlström själv beskriver hur moderskapet förändrat hennes syn på boxning:

"Innerst inne kände jag dagligen en konflikt över att jag boxades och tog stora risker. Särskilt efter att jag blev mamma började jag känna en större rädsla för skador."

Även i artikeln om Martina Backfält betonas hennes familjebakgrund, där både hennes far och farfar, som varit aktiva inom motorsport, lyfts fram som avgörande för hennes karriär. Hennes farmor, partner och farbror nämns också, och bilderna som publiceras i samband med artikeln inkluderar flera familjemedlemmar, vilket förstärker kopplingen mellan hennes idrottskarriär och hennes familjeband.

Bild 3 Martina Backfält.

Källa: Nyman 2024.

Även vissa manliga idrottare skildras genom sina familjerelationer, men på ett något annorlunda sätt. För män används familjebanden ofta som ett komplement till deras idrottskarriär snarare än som en ramberättelse.

Exempelvis beskrivs ishockeymålvakten Emil Larmer som en familjeman, där hans fru och barn framhålls som en viktig del av hans liv. Hans identitet är dock fortfarande förankrad i hans idrottsliga prestationer, och familjen skildras snarare som ett stöd än som det primära fokuset.

"Familjen är alltid allt för Emil Larmer – hans nummer ett."

På samma sätt presenteras basketspelaren Lauri Markkanen som en hängiven pappa, men där idrottskarriären fortfarande är i fokus. Artikeln betonar att han är "en vanlig pappa" men gör detta i kontrast till hans liv som professionell idrottare, vilket tydligt framgår redan i rubriken:

"En vanlig familjefar"

Rubriken till artikeln om Lauri Markkanen ger intryck av att hans roll som far står i centrum. Vid en första anblick antyder den ett fokus på familjeliv och föräldraskap. I praktiken upptar dock detta endast ett kort avsnitt i artikeln, medan huvuddelen ägnas åt hans karriär, prestationer och ekonomiska framgångar. Det uppstår därmed en viss

diskrepans mellan rubrik och innehåll: faderskapet lyfts fram retoriskt, men ges ett marginellt utrymme i själva texten.

Denna kontrast framträder tydligt i relation till artikeln om Eva Wahlström, där moderskapet inte bara nämns utan genomsyrar hela narrativet. I hennes fall fungerar rollen som mamma som en central identitetsmarkör genom hela artikeln. Där Markkanens faderskap presenteras som en intressant sidonot till hans professionella framgångar, framställs Wahlströms moderskap som en bärande del av hennes berättelse – ofta i relation till hur det påverkat hennes idrottskarriär. Det tyder på en könad skillnad i hur föräldraskap konstrueras i sportmedia: när mäns familjeliv lyfts fram sker det ofta som en kompletterande aspekt, medan kvinnors moderskap blir en integrerad del av hur deras identitet formas och förstås.

Samtidigt är det viktigt att notera att jämförelsen har sina begränsningar. Markkanen befinner sig mitt i sin aktiva karriär, medan Wahlström porträtteras i ett retrospektivt ljus efter att hon avslutat sin. Detta kan påverka hur mycket utrymme som ges åt liv utanför idrotten. Ändå kvarstår den strukturella skillnaden i hur moderskap och faderskap behandlas – något som speglar bredare mönster inom sportmedia.

Som Cooky et al. (2015) visar, tenderar kvinnliga idrottare att skildras genom sina relationer, som mödrar, döttrar eller partners, vilket riskerar att skymma deras idrottsliga prestationer. Deras identitet förankras i högre grad i omsorg och känsloliv, medan manliga idrottare tillåts definieras genom sina individuella meriter.

4.3.2 *Livet utanför idrotten*

Tidigare forskning visar att kvinnliga idrottares liv utanför sporten ofta får stort utrymme i medierapporteringen (Cooky et al., 2015). I det insamlade materialet framgår dock att både manliga och kvinnliga idrottare skildras genom andra aspekter än deras idrottsliga prestationer – men på olika sätt.

Skidåkaren Lauri Vuorinen framställs genom sitt andra yrke som fotograf, där hans passion för bildskapande beskrivs som en naturlig del av hans identitet.

Vuorinen beskrivs som en etablerad elitidrottare som vid sidan av sin skidkarriär har ett seriöst engagemang för fotografering. Han får själv definiera sin balans mellan idrotten och sin hobby, och hans dubbla roller framställs som en styrka snarare än en distraktion.

"Om jag åker bra får jag beröm för att jag balanserar skidåkning och fotograferingen så bra. Om jag åker dåligt är det plötsligt fotograferingens fel."

Vuorinens fotograferingsyrke beskrivs genomgående som en seriös och respekterad sysselsättning,

Samtidigt vinklas skidåkaren Rebecca Ehrnrooths artikel utifrån hennes närvaro på sociala medier, vilket får en annan innebörd i hur hennes roll som idrottare presenteras.

Att vara en bra typ har varit Ehrnrooths trumfkort på sociala medier snarare än resultaten i tävlingarna på sistone. Hennes humoristiska inlägg har setts av miljontals människor. Men det är inte garanterat att samma recept ger framgång och synlighet på sociala medier i fortsättningen.

Ehrnrooth å andra sidan positioneras mer som en influerare än som en idrottare, där hennes aktivitet på sociala medier snarare framställs som en ersättning för uteblivna tävlingsframgångar. Skillnaden i hur deras engagemang utanför idrotten framställs speglar en bredare norm: män kan ha en sidokarriär utan att deras legitimitet som idrottare ifrågasätts, medan kvinnor i högre grad måste bevisa sin plats inom idrottsgemenskapen. Det är dock viktigt att ha i åtanke att Vuorinen är en av Finlands främsta sprintåkare, och är konkurrenskraftig ockå internationellt, varpå Rebecca Ehrnrooth hör till den nationella truppen.

4.3.3 Idrottare som ställningstagare

Ett tydligt tema som framträder i materialet är hur idrottare allt oftare tar ställning i samhällsfrågor. Av de 39 granskade artiklarna kunde en betydande andel kategoriseras som ställningstagande, där vissa i princip enbart fokuserade på större samhälleliga frågor.

Ett exempel är artikeln på friidrottaren Ella Junnila, som inte bara framställs som en framgångsrik idrottare utan också som en röst för förändring inom idrottsvärlden. Hon betonar vikten av att idrottare får större inflytande i beslutsfattande processer och riktar kritik mot de rådande strukturerna inom idrotten:

"Landslagsledningen har börjat inse att detta är ett yrke som bör bedrivas professionellt. Men fortfarande är majoriteten av Finlands friidrottare inte heltidsidrottare."

Samtidigt lyfts gångaren Aku Partanen fram för sitt miljöengagemang och de val han gör för att minska sitt klimatavtryck, däribland hans beslut att bli vegetarian:

"Partanens uttryck blir allvarligt när klimatfrågan kommer på tal. Han berättar att hans medvetenhet om klimatfrågor har vuxit fram gradvis.

– Jag har funderat på hur jag kan bidra och vilka lösningar samt vardagsval jag kan göra. Detta är mitt sätt att dra mitt strå till stacken, säger Partanen och syftar på användningen av bergsrummet.”

Trots att båda idrottarna presenteras som engagerade i samhällsfrågor, framträder en tydlig skillnad i hur deras ställningstaganden skildras. Junnilas artikel inleds direkt med hennes kritik av maktstrukturer inom idrotten, medan Partanens engagemang introduceras senare i artikeln, efter att hans träning och idrottsliga prestationer fått större betoning.

Denna skillnad är inte slumpmässig. Tidigare forskning visar att idrottares engagemang utanför sporten ofta skildras på olika sätt beroende på kön, status och vilken typ av fråga de väljer att adressera (Cooky et al., 2015; Hardin et al., 2006). I detta material blir denna könsskillnad tydlig. Junnila positioneras som en aktiv aktör som utmanar idrottens maktstrukturer, medan Partanen snarare beskrivs som en individ som gör personliga val för en större sak.

Noterbart i båda artiklarna är hur temat om ställningstaganden behandlas olika beroende på kön. I Partanens fall är rubriken och ingressen tydligt vinklade mot hans klimatengagemang, men de två inledande styckena fokuserar i huvudsak på hans träning inför EM. Det är först i slutet av det andra stycket som klimatfrågan lyfts igen och kopplas tillbaka till rubrikens vinkel. I Ella Junnilas fall däremot kretsar hela artikeln, från början till slut, kring olika ställningstaganden.

Anmärkningsvärt är också den visuella framställningen och hur kön konstrueras genom bildval. Som tidigare diskuterats har bilder i sportmedia ofta en normativ funktion i att förstärka könsstereotypa skildringar (Appel & Weber, 2021; Daniels & Wartena, 2011). I Junnilas fall bryts dock denna norm. Hon porträtteras inte i sexualiserande eller passiva poser, utan framställs framförallt i huvudbilden som en seriös och reflekterande person, vilket ger ett mer nyanserat intryck och kan tolkas som en motbild till traditionella representationer av kvinnliga idrottare.

Bild 4 Ella Junnila

Källa: Isaksson 2024.

Sammanfattningsvis har detta kapitel lyft fram några av de mest centrala mönstren i hur kön konstrueras i sportjournalistiska personporträtt ur det analyserade materialet. Analysen har visat hur både språk, bild och narrativ struktur bidrar till att upprätthålla – men i vissa fall också utmana – könsstereotypa föreställningar. Vissa av resultaten har en mer direkt koppling till det teoretiska ramverket, medan andra främst synliggör intressanta tendenser i materialet som öppnar upp för vidare reflektion.

5 SLUTSATSER

Syftet med denna studie har varit att undersöka och analysera hur kön framställs i finländsk sportmedia, samt att synliggöra vilka skillnader som förekommer i porträttering av manliga och kvinnliga idrottare. För att besvara detta har jag använt mig av kritisk diskursanalys (CDA) som metod, med särskilt fokus på artiklar publicerade av Finlands public service-bolag Yle. Studien utgår från två forskningsfrågor:

F1: Hur porträtteras kön i finländsk sportmedia?

F2: Vilka skillnader finns det i hur manliga och kvinnliga idrottare porträtteras i finländsk sportmedia?

Diskussionen inleds med den första forskningsfrågan och går sedan vidare till den andra, samtidigt som resultaten sätts i relation till tidigare forskning.

När vi riktar blicken mot den första forskningsfrågan, om hur kön porträtteras i finländsk sportmedia, kan vi konstatera flera viktiga mönster i materialet. Ett centralt resultat är att sport i mycket hög grad framställs som en maskulin domän, vilket överensstämmer med tidigare forskning (Clément-Guillot et al., 2011; Pfister, 2010; Adams et al., 2010; Tervo, 2003). Den manlige idrottaren utgör normen, medan kvinnor ofta framställs som avvikare, särskilt i sporter som kodats som maskulina, exempelvis ishockey, MMA och motorsport. I artiklar om idrottare som Jennica Sjögren och Iris Nihti blir könstillhörigheten ett centralt narrativ, vilket inte är fallet i motsvarande porträtt av manliga idrottare. Det är förståeligt att man tar och lyfter fram det som är stastiskt avvikande men den har också sina följder. Här bekräftar resultaten tidigare teoretiska resonemang kring konstruktionen av kvinnliga idrottare som "de andra" (Daniels, 2009; Razack & Joseph, 2020; Turtiainen, 2012). Denna avvikande position legitimeras ofta genom externa faktorer, exempelvis i hur kvinnors idrottsintresse kopplas till familjebakgrund, som i fallet med Iris Nihti, vars engagemang i MMA förklaras genom hennes bror. Ett sådant berättargrepp återfinns inte i porträtten av manliga utövare, där deras närvaro inom idrotten antas vara självklar och behöver ingen förklaring.

Intressant nog framkom i det analyserade materialet inga exempel där män beskrevs som avvikande utifrån sitt idrottsval. Deras deltagande inom olika grenar framställdes som helt naturligt, vilket ytterligare understryker den manliga normen. Däremot kunde

manliga idrottare ibland porträtteras som undantag på ett mer personlighetsmässigt plan, exempelvis genom att beskrivas som ovanligt lugna eller känsliga. Detta kan ses som en subtil motrörelse mot den traditionella bilden av idrottsmannen som aggressiv och dominant (Tervo, 2003; Adams et al., 2010). På så vis antyder materialet att även vissa manliga idrottarnarrativ rör sig mot ett bredare spektrum av uttryck, men utan att deras legitimitet som idrottare ifrågasätts.

En annan aspekt som bidrar till att befästa könade normer är den språkliga särskiljningen. Termer som *damhockey* eller *kvinnlig idrottare* används konsekvent i materialet, vilket positionerar kvinnlig idrott som en underkategori snarare än som en självklar del av det idrottsliga helhetsfältet (Turtiainen, 2012). Genom språket konstrueras alltså kön som en gränsdragning, kvinnors deltagande markeras, medan mäns förblir omarkerat och därmed normativt.

Samtidigt visar materialet också vissa diskursiva motsägelser. Ett exempel är hur begreppet talang fördelas. Tuukka Taponens framgång förklaras genom hans målmedvetenhet och hårda arbete, medan Minja Korhonen beskrivs som "naturligt begåvad". Detta blir en paradox: hur kan kvinnor å ena sidan framställas som avvikande inom en maskulint kodad sportvärld, men samtidigt som bärare av medfödd talang? Här följer inte narrativet tidigare forskning fullt ut, utan visar hur vissa könsstereotyper ibland krockar eller kombineras på oväntade sätt.

Ett ytterligare återkommande mönster i materialet som befäster sport som en maskulin domän, är att kvinnliga idrottare ofta jämförs med manliga förebilder eller presenteras i relation till dem. Det kan handla om direkta liknelser, som när en kvinnlig fotbollsspelare beskrivs som "damfotbollens Ronaldo" – eller om att deras prestationer kontextualiseras genom manliga referenspunkter, såsom tränare eller tidigare manliga storstjärnor, vilket Jones et al (1999) tidigare påvisat. I vissa fall sker detta även i bildmaterialet, där manliga aktörer får lika stort, eller större, visuellt utrymme, även i artiklar som i huvudsak handlar om kvinnor. Den manliga rösten fungerar därmed som en form av auktoritativ bekräftelse – som om kvinnors kompetens måste valideras av män för att tas på allvar. Att kvinnors legitimitet inom idrotten ofta förutsätter denna typ av manlig bekräftelse är inte bara en fråga om retorik – det har reella samhälleliga konsekvenser. När sport i grunden framställs som maskulint kodat blir kvinnors deltagande alltid potentiellt villkorat. Det påverkar vilka förebilder som synliggörs, hur berättelser formas, och vad som anses vara "riktig" idrott. Forskning har visat att unga flickor i tidig ålder internaliserar normer om vilka sporter som är socialt accepterade för dem att utöva

(Kassman & Kneck, 2022). Om kvinnor konsekvent porträtteras som undantag, eller behöver manlig legitimitet för att bli erkända, riskerar det att påverka deras intresse och möjligheter att delta i idrott redan från barnsben.

Alla dessa aspekter angående sport som en maskulin domän leder till att medier fortsätter att reproducera könsnormer, och det har i sig förutom samhälleliga konsekvenser och rent konkreta ekonomiska konsekvenser. Om kvinnlig idrott konsekvent framställs som mindre professionell, mindre seriös och mindre publikvänlig, påverkar det direkt tillgången till resurser, sponsring och medieutrymme (Pfister, 2010). Detta skapar ett cirkulärt förhållande: brist på resurser leder till mindre exponering och därmed färre möjligheter till utveckling och professionalisering. Dessa resultat bekräftar att sportjournalistikens språkbruk och berättarteknik spelar en central roll i hur kön konstrueras – och att dessa konstruktioner har långtgående effekter. När kvinnors idrottsprestationer inte ges samma självklara legitimitet som mäns, förstärks en samhällelig struktur där maskulinitet förblir det osynliga måttet för vad som räknas som "riktig sport".

När fokus skiftas till den andra forskningsfrågan, som syftar till att undersöka skillnader i hur kvinnliga och manliga idrottare porträtteras i media, framträder flera tydliga mönster i materialet. Framför allt blir det uppenbart att män och kvinnor skildras på olika sätt – både genom innehållet och genom de narrativa strukturer som artiklarna bygger upp. En av de mest slående skillnaderna gäller hur prestation och kompetens framställs beroende på kön. Tidigare forskning har visat att manliga idrottare ofta porträtteras genom egenskaper som disciplin, arbetsmoral och tävlingsinstinkt, medan kvinnliga idrottare i högre grad beskrivs genom emotionella dimensioner såsom återhämtning, balans och personlig utveckling (Messner et al., 1993; Cooky et al., 2015; Ward & Grower, 2020). Denna tendens framträder också tydligt i det analyserade materialet, där kvinnliga idrottares prestationer ofta ramas in av mentala och känslomässiga aspekter, medan manliga idrottares framgångar huvudsakligen kopplas till fysisk prestation och styrka.

Här är det relevant att knyta an till kritisk diskursanalys och dess betoning på både det som uttrycks och det som utelämnas (Fairclough, 1995; Fairclough, 2005). Att männens psykiska dimensioner i texterna sällan lyfts fram – och när de gör det, framförs genom begrepp som mental styrka, disciplin och obeveklig arbetsmoral – illustrerar hur traditionella maskulina ideal upprätthålls. Sårbarhet och emotionella utmaningar, som ofta framhävs i skildringar av kvinnliga idrottare, framstår som något som män antingen

inte upplever eller väljer att dölja. Detta är inte en slumpmässig skillnad, utan pekar på djupt rotade föreställningar om kön och känslomässig uttrycksfullhet.

Skillnaderna begränsar sig inte till själva textinnehållet. Även genom rubriksättning, bildval (Appel & Weber, 2021; Daniels & Wartena, 2011; von der Lippe, 2002; Dragaš, 2012) förstärks och reproduceras dessa narrativa mönster, något som också blev tydligt i det analyserade materialet. En särskilt intressant iakttagelse rör hur artiklarna struktureras. I texter om kvinnliga idrottare introduceras känslomässiga teman ofta tidigt, vilket ger dessa aspekter en form av narrativ förankring och prioritet. De emotionella berättelserna fungerar då som en lins genom vilken hela artikeln läses. Motsatsen gäller för manliga idrottare: här ges prestationer, resultat och fysiska bedrifter förtur, medan eventuella emotionella reflektioner, om de alls förekommer, placeras längre ner i texten och ges ett mer begränsat utrymme.

Men uppdelningen av att artiklar gällande kvinnliga idrottare betonar mer emotionella aspekter, medan artiklar om manliga idrottare vinklas genom prestation är inte enbart ett resultat av individuella intervjusvar eller medvetna beslut från journalister. Den är också en produkt av vinklingen av artikeln och vilka frågor som ställs i intervjusituationen, vilken berättelse man väljer att lyfta fram, och vad som utelämnas. Det öppnar för frågor som Vad hade vi sett om alla idrottare hade fått exakt samma frågor? Hade kvinnor också i högre grad beskrivit sin tävlingsinstinkt, sin vilja att vinna till varje pris, sitt driv? Och hade män visat upp mer av sin inre resa, sin sårbarhet, sin emotionella bearbetning? Eller är det snarare så att just dessa olika dimensioner framhävs, eller tillåts ta plats i enlighet med det som medier och samhälle redan förväntar sig? I flera artiklar återkommer teman som till exempel känslighet eller blyghet skildringar av kvinnliga idrottare. Det är möjligt att detta speglar faktiska personligheter och det vore orimligt att kräva att sådana egenskaper ska tystas ner. Mäns emotionella utveckling förekommer också i materialet, men i mer begränsad utsträckning, och sällan som huvudsaklig vinkel. Det är också relevant att ta hänsyn till att många av de porträtterade idrottarna inte är välkända namn för en bred publik. Medan etablerade idrottare kanske inte behöver lika mycket introduktion eller kontext, kan mindre kända profiler kräva en annan typ av berättande, där meriter och bakgrund ges större utrymme. Det är även möjligt att vissa mer namnkunniga idrottare redan har fått sin personliga resa skildrad i tidigare medieinslag, vilket gör att journalisten nu valt att fokusera på andra aspekter. Dessa faktorer är viktiga att ha i åtanke när man tolkar resultaten och

drar slutsatser om mediernas könade framställningar. Men samtidigt går det inte att blunda för resultaten.

Trots den övergripande uppdelning som tidigare har diskuterats, finns det dock vissa undantag som visar på en mer nyanserad bild. Ett tydligt exempel på detta utgörs av ishockeymålvakten Emil Larmi och golfspelaren Mikko Korhonen. I de analyserade artiklarna betonas inte enbart deras prestationer, utan snarare deras psykiska hälsa och ohälsa samt den personliga utvecklingsresa de genomgår eller befinner sig mitt i. Denna framställning kan tolkas som ett medvetet försök att utmana och "ogöra" traditionella könsnormer, i enlighet med Deutschs (2007) teoretiska perspektiv. Genom att lyfta fram berättelser om män som inte primärt definieras av prestation och aggressivitet, utan istället av sårbarhet, personlig tillväxt och psykisk hälsa, bryts den stereotypa bilden av män som ständigt prestationsfokuserade och hårda. Detta bidrar till en bredare förståelse för maskulinitet och visar på en förändring i hur manlighet kan representeras i medier och sportjournalistik.

En tydlig skillnad i hur de olika könen portätteras är hur kvinnliga idrottare i högre grad än sina manliga motsvarigheter portätteras genom sitt utseende. Det handlar inte bara om passiva beskrivningar, utan om ett aktivt fokuserande på klädstil, smink, kroppsspråk och utstrålning. I flera fall lyfts dessa egenskaper fram redan i artikelinledningen, vilket signalerar att de betraktas som centrala för berättelsen. Detta följer tidigare forskning som visar att kvinnor inom sportmedia ofta reduceras till objekt för det visuella (Daniels & Wartena, 2011; Jones et al., 1999; Appel & Weber, 2021; Sherry et al., 2015). När kvinnor som Iris Nihti beskrivs genom sina sminkrutiner efter träning, eller när Minja Korhonen reduceras till en "liten gullig flicka", uppstår ett symboliskt spänningsfält mellan fysisk styrka och visuell mjukhet. Den kvinnliga idrottaren positioneras som en figur som måste balansera mellan att vara atlet och att vara kvinna, två roller som fortfarande framställs som delvis motsägelsefulla.

Ett ytterligare fynd i materialet är att både manliga och kvinnliga idrottare portätteras genom sina liv utanför sporten men detta sker inte på samma sätt eller på samma villkor. För manliga idrottare fungerar livet utanför idrotten ofta som ett komplement till deras huvudsakliga identitet som atleter. Det kan röra sig om andra yrken, fritidsintressen eller familjereaktioner, men dessa aspekter ges sällan huvudrollen i narrativet. I kontrast tenderar kvinnliga idrottares liv utanför idrotten att ges betydligt större utrymme, ibland i sådan utsträckning att deras idrottsprestationer hamnar i skymundan. Istället framhävs deras roller som mödrar, döttrar eller partners, vilket förstärker en könad

struktur där kvinnor främst associeras med omsorg och relationer snarare än med prestation och tävlingsfokus.

Detta mönster blir särskilt tydligt i hur familjerelationer behandlas. Även män porträtteras som fäder, men ofta begränsas denna aspekt till rubrik eller ingress och spelar en mindre roll i den fortsatta texten. I kvinnors fall blir dessa roller däremot centrala för hur hela berättelsen byggs upp. Det väcker frågor om vilka berättelser som får definiera idrottaren som person – och vad det säger om de normer och förväntningar som medierna, och samhället i stort, projicerar på olika kön. Vad innebär det när kvinnors relationer till andra ofta lyfts fram som identitetsskapande, medan mäns relationer framför allt fungerar som stödjande bakgrund.

Ett relaterat tema i materialet är hur idrottare framställs genom sina ställningstaganden i samhällsfrågor. Flera av artiklarna lyfter idrottare som engagerar sig i till exempel klimatfrågor, jämställdhet eller mental hälsa som vid första anblick kan tolkas som ett tecken på ökad medvetenhet och vilja till förändring. Men även här framträder ett tydligt könat mönster. Kvinnors ställningstaganden ges ofta en systemkritisk inramning, där de uppfattas som röster för strukturell förändring. Mäns engagemang däremot framställs i högre grad som individuella val eller livsstilsbeslut. Skillnaden ligger alltså inte i vad som sägs, utan i hur det tolkas.

Sammanfattningsvis visar analysen att kön inte bara existerar som en passiv kategori i sportjournalistiken – det konstrueras aktivt genom språk, berättelser, bildspråk och språkliga markeringar. Dessa diskurser formar inte bara hur vi ser på individuella idrottare, utan också hur själva begreppet idrott förstås. Kvinnliga idrottare tillåts existera inom den idrottsliga sfären, men ofta på villkor som skiljer sig från männens. Deras legitimitet framstår sällan som självklar, utan måste ofta förankras i relationer, emotionellt djup, utseende eller bekräftas genom manliga referenspunkter. Detta sker inte nödvändigtvis medvetet eller illvilligt, men det är just i det subtila och upprepade som strukturerna får fäste. Det handlar inte om enstaka rubriker, utan om mönster som genom sin vardaglighet uppfattas som naturliga.

Det mest problematiska är inte att känslomässiga eller relationsbaserade berättelser får ta plats, utan att de systematiskt kopplas till kvinnliga idrottare och ges lägre status än berättelser om prestation, rationalitet och disciplin. I ett samhällsklimat där dessa senare värden har högre symboliskt kapital, får en sådan uppdelning konsekvenser. På så vis upprätthålls och förstärks den manliga normen, inte bara genom det som lyfts fram,

utan också genom det som systematiskt utelämnas. När kvinnors närvaro i sportmedier villkoras av deras känsloliv eller deras roll som döttrar och mödrar, medan män tillåts definieras genom sina prestationer, befästs det Connell (1995) benämner som hegemonisk maskulinitet. Som Pfister (2010) lyfter har detta inte bara symbolisk betydelse, utan påverkar även kvinnliga idrottares möjligheter till synlighet, sponsring och professionell utveckling.

Det är därför avgörande att nyansera förståelsen. Det är inte berättelserna i sig som är problemet. Det är kontexten, konsekvenserna och bristen på balans. Först när vi ser dessa mönster för vad de är, kan vi också börja förändra dem.

5.1 Begränsningar och förslag på fortsatt forskning

Denna studie har vissa begränsningar som bör beaktas vid tolkningen av resultaten. Analysen baseras på ett relativt begränsat urval av artiklar, vilket påverkar möjligheten att generalisera resultaten. Det är möjligt att andra diskursiva mönster hade framträtt vid en bredare datainsamling eller om annat material än personporträtt hade analyserats. Studien har främst fokuserat på text och stillbilder, även om samtliga artiklar också innehöll videomaterial. I framtida forskning vore det därför relevant att även undersöka det rörliga materialet och de diskurser som kan identifieras där. På grund av tidsbegränsningar har detta område inte kunnat ges samma uppmärksamhet i föreliggande studie.

En annan begränsning rör valet av källa. Studien fokuserar uteslutande på artiklar publicerade av Yle, vilket innebär att resultaten är bundna till just denna redaktionella kontext. För att få en mer heltäckande bild av sportjournalistikens könade diskurser i Finland vore det värdefullt att inkludera material från andra medieaktörer med olika ägarformer, målgrupper och journalistiska traditioner.

Även urvalet av teorier kan uppfattas som en begränsning. Vissa av de centrala referensramarna är relativt etablerade och daterade. Detta visar visserligen att könade strukturer inom sportjournalistiken är långvariga och fortfarande aktuella – men det understryker samtidigt behovet av mer samtida forskning inom detta område, särskilt i en nordisk kontext.

Vidare vore det intressant att studera hur genusediskurser i sportmedia har förändrats över tid och hur de kan tänkas fortsätta förändras. Det finns skäl att anta att framför allt framställningen av manliga idrottares känsloliv, psykiska hälsa och personliga

utveckling har utvecklats i en mer nyanserad riktning under de senaste åren. En longitudinell studie som följer sådana förändringar vore därför ett viktigt komplement till denna undersökning.

En annan möjlig fördjupning gäller hur manliga idrottare porträtteras i sporter som traditionellt kodas som feminina. Denna grupp är frånvarande i det analyserade materialet, vilket väcker frågor om hur deras avvikelser från könsnormen behandlas – eller om den osynliggörs helt. Att undersöka dessa fall skulle kunna bidra till en bredare förståelse för hur kön konstrueras genom sportens kulturella koder.

Slutligen skulle en intersektionell analys kunna bidra till en djupare förståelse av hur andra faktorer – såsom etnicitet, sexualitet, ålder och funktionalitet – samspelar med kön i sportjournalistiken. Genom att inkludera dessa dimensioner skulle framtida forskning kunna ge en mer nyanserad och komplex bild av hur idrottare porträtteras i finländsk sportmedia. Det skulle i sin tur tydliggöra vilka stereotyper som skapas, upprätthålls och förmedlas genom medierna och hur dessa bilder påverkar vår kollektiva förståelse av kön och identitet i samhället i stort.

KÄLLFÖRTECKNING

- Adams, A., Anderson, E., & McCormack, M. (2010). Establishing and challenging masculinity: The influence of gendered discourses in organized sport. *Journal of Language and Social Psychology, 29*(3), 278–300.
- Alvesson, M., & Kärreman, D. (2000). Varieties of discourse: On the study of organizations through discourse analysis. *Human Relations, 53*(9), 1125–1149. <https://doi.org/10.1177/0018726700539002>
- Alvesson, M., & Kärreman, D. (2011). Decolonializing discourse: Critical reflections on organizational discourse analysis. *Human Relations, 64*(9), 1121–1146. <https://doi.org/10.1177/0018726711408629>
- Baldry, A. P., & Thibault, P. J. (2006). *Multimodal transcription and text analysis*. Equinox.
- Bryman, A., Bell, E., & Harley, B. (2022). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (6:e uppl.). Liber.
- Bryson, L. (1987). Sport and the maintenance of masculine hegemony. *Women's Studies International Forum, 10*(4), 349–360. [https://doi.org/10.1016/0277-5395\(87\)90052-5](https://doi.org/10.1016/0277-5395(87)90052-5)
- Butler, J. (1988). Performative acts and gender constitution: An essay in phenomenology and feminist theory. *Theatre Journal, 40*(4), 519–531. <https://doi.org/10.2307/3207893>
- Caple, H., Greenwood, K., & Lumby, C. (2011). What league? The representation of female athletes in Australian television sports coverage. *International Journal of Media & Cultural Politics, 7*(2), 201–219. <https://doi.org/10.1177/1329878X111400011>
- Chubb, J., Cowling, P., & Reed, D. (2022). Speeding up to keep up: Exploring the use of AI in the research process. *AI & Society, 37*(4), 1439–1457. <https://doi.org/10.1007/s00146-021-01259-0>
- Clément-Guillotin, C., Chalabaev, A., & Fontayne, P. (2011). Is sport still a masculine domain? *International Journal of Sport Psychology, 43*, 67–78.
- Condit, C. (1994). Hegemony in a mass-mediated society. *Critical Studies in Media Communication, 11*, 205–223. <https://doi.org/10.1080/15295039409366897>
- Connell, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. *Gender & Society, 19*(6), 829–859. <https://doi.org/10.1177/0891243205278639>
- Connell, R. W. (1987). *Gender and power*. Stanford University Press.

- Cooky, C. (2009). Girls just aren't interested: The social construction of interest in girls' sport. *Sociological Perspectives*, 52(2), 259–283.
<https://doi.org/10.1525/sop.2009.52.2.259>
- Cooky, C., Messner, M. A., & Hextrum, R. H. (2013). Women play sports, but not on TV: A longitudinal study of televised news media. *Communication & Sport*, 1(3), 203–230. <https://doi.org/10.1177/2167479513476947>
- Cooky, C., Messner, M. A., & Musto, M. (2015). It's dude time! A quarter century of excluding women's sports in televised news and highlight shows. *Communication & Sport*, 3(3), 261–287.
<https://doi.org/10.1177/216747951558876>
- Cukier, W., Ngwenyama, O., Bauer, R., & Middleton, C. (2009). A critical analysis of media discourse on information technology: Preliminary results of a proposed method for critical discourse analysis. *Information Systems Journal*, 19(2), 175–196. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2575.2008.00296.x>
- Cunningham, G. B. (2008). Creating and sustaining gender diversity in sport organizations. *Sex roles*, 58, 136-145.
- Daniels, E. A. (2009). Sex objects, athletes, and sexy athletes: How media representations of women athletes can impact adolescent girls. *Journal of Adolescent Research*, 24(4), 399–422.
<https://doi.org/10.1177/0743558409336748>
- Daniels, E. A., & Wartena, H. (2011). Athlete or sex symbol: What boys think of media representations of female athletes. *Sex Roles*, 65(7–8), 566–579.
<https://doi.org/10.1007/s11199-011-9959-7>
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2005). Introduction: The discipline and practice of qualitative research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *The SAGE handbook of qualitative research* (3rd ed., pp. 1–32). Sage.
- Donaldson, M. (1993). What is hegemonic masculinity? *Theory and Society*, 22(5), 643–657. <https://doi.org/10.1007/BF00993540>
- Dragaš, M. (2012). Gender relations in daily newspaper headlines: The representation of gender inequality with respect to the media representation of women (Critical Discourse Analysis). *Discourse (Interdiscursivity)*, 6, 104.
- Eklöv, M. (2024). Eetu Kallioinen on yksi maailman parhaista skeet-ampujista ja suuri mitalitoivo Pariisin olympialaisissa. *Yle*, 21.7.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20097304>
- Eklöv, M. (2024). Iris Nihti, 27, on valmis vahingoittamaan toista ihmistä, koska hän on koukussa vapaaotteluun. *Yle*, 8.9.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20109149>

- Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. Arnold.
- Fairclough, N. (2005). Discourse analysis in organization studies: The case for critical realism. *Organization Studies*, 26(6), 915–939.
<https://doi.org/10.1177/0170840605054610>
- Fink, J. S., & Kensicki, L. J. (2002). An imperceptible difference: Visual and textual constructions of femininity in Sports Illustrated and Sports Illustrated for Women. *Mass Communication & Society*, 5(3), 317–339.
https://doi.org/10.1207/S15327825MCS0503_5
- Finnpanel. (u.å.). TV-mätning. Hämtad från <https://www.finnpanel.fi/tv.php>
- Forbes. (2024). The world's 10 highest-paid athletes 2024. Hämtad 3.3.2025 från <https://www.forbes.com/sites/justinbirnbaum/2024/05/16/the-worlds-10-highest-paid-athletes-2024/>
- Förenta Nationerna. (2022). Förenta Nationernas enhet för jämställdhet och kvinnors egenmakt: Begrepp och definitioner. Hämtad 2.2.2024 från <https://www.un.org/womenwatch/osagi/conceptsanddefinitions.htm>
- Gee, J. P. (1999). *An introduction to discourse analysis: Theory and method*. Routledge.
- Hardin, M., Dodd, J. E., & Lauffer, K. A. (2006). Passing it on: The reinforcement of male hegemony in sports journalism texts. *Mass Communication & Society*, 9(4), 429–446. https://doi.org/10.1207/s15327825mcs0904_3
- Hargreaves, J. (1994). *Sporting females: Critical issues in the history and sociology of women's sports*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203221945>
- Hirvonen, H. (2024). Anni Hartikainen, 20, mokasi pahasti ja sulkeutui viikoksi kotiinsa – nyt hän nauttii toisenlaisesta huomiosta Ruotsissa. *Yle*, 7.4.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20081065>
- Holma, J. (2024). Aku Partanen, 32, matkusti työn takia jatkuvasti ulkomaille – havahtui ilmastonmuutokseen ja teki radikaalin ratkaisun. *Yle*, 2.6.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20079159>
- Holma, J. (2024). Sami Lähdemäki voitti Iivo Niskasen ja hänestä povattiin supertähteä – nyt hän kertoo, mikä meni mönkään. *Yle*, 15.9.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20108062>
- Hyyppä, E. (2024). "Oli kova paikka sanoa Wilmalle, etten valmenna häntä enää" – kuusi vuotta sitten Jarno Koivusen oli tehtävä kipeä päätös. *Yle*, 25.2.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20075746>

- Hyypä, E. (2025). Daniel Kosonen puhkui itseluottamusta, mutta oli sisältä täysin rikki – sitten hän teki ajatteluunsa täyskäännöksen. *Yle*, 16.2.2025. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20128030>
- Isaksson, J. (2024). Benjamin Helander on Suomessa lajinsa paras, mutta hehkutukset on kerännyt isovelji – "Minäkin haluan tunnustusta." *Yle*, 29.12.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20133643>
- Isaksson, J. (2024). Janne Saarisella on olympiatavoite, johon valmentajakaan ei usko – "Emme tätä tekisi, jos meillä ei olisi mahdollisuus." *Yle*, 3.3.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20076747>
- Johar, G., Moreau, P., & Schwarz, N. (2003). Gender-typed advertisements and impression formation: The role of chronic and temporary accessibility. *Journal of Consumer Psychology*, 13(3), 220–229. https://doi.org/10.1207/S15327663JCP1303_04
- Jones, R., Murrell, A. J., & Jackson, J. (1999). Pretty versus powerful in the sports pages: Print media coverage of US women's Olympic gold medal winning teams. *Journal of Sport and Social Issues*, 23(2), 183–192. <https://doi.org/10.1177/0193723599232005>
- Jyrkiäinen, J. (2017). *Suomalainen mediakenttä ja lehdistön rooli*. Gaudeamus.
- Jäkälä, J. (2024). Formulalupaus Tuukka Taposella on vain yksi päämäärä – sitä tukee myös suomalaismiljardööri. *Yle*, 16.6.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20094039>
- Jäkälä, J. (2024). Sydänongelmat pysäyttivät Anna Czakanin, 28, nousussa olleen uran – samaan aikaan mielenterveys järkkäsi. *Yle*, 8.12.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20123219>
- Kane, M. J. (2013). The better sportswomen get, the more the media ignore them. *Communication & Sport*, 1(3), 231–236. <https://doi.org/10.1080/0267257X.2023.2273937>
- Kangas, O., & Kvist, J. (2018). Nordic welfare states. I B. Greve (Red.), *Routledge handbook of the welfare state* (2nd ed., s. 124–136). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315207049>
- Kassman, A., & Kneck, Å. (2022). Doing childhood, doing gender, but not doing sports: Unorganized girls' reflections on leisure time from a relational perspective. *Childhood*, 29(2), 172–186. <https://doi.org/10.1177/09075682221088183>
- Kauppakamari. (2025). *Naiskatsastus: Naiset pörssiyritysten johdossa – kansainvälinen vertailu maaliskuu 2025*. Hämtad från https://kauppakamari.fi/wp-content/uploads/2025/03/Naisjohtajakatsaus_01-2025.pdf

- Kauppakamari. (2022). *Naiskatsastus: Naiset pörssiyhtiöiden hallituksessa*. Helsinki: Kauppakamari. Hämtad från https://kauppakamari.fi/wp-content/uploads/2022/07/Naisjohtajakatsaus_062022.pdf
- Kautto, M. (2024). Jonna Aaltosen kroppa hyökkäsi koronarokotetta vastaan – elämään tuli kipu, mutta myös uusia unelmia. *Yle*, 18.8.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20092583>
- Koskinen Sandberg, P. (2018). The corporatist regime, welfare state employment, and gender pay inequity. *NORA – Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 26(1), 36–52. <https://doi.org/10.1080/08038740.2018.1424726>
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press.
- Lehtonen, K., Oja, S., & Hakamäki, M. (2021). *Liikunnan ja urheilun tasa-arvo Suomessa 2021*. Suomen urheilu- ja kulttuuriministeriö.
- Leppänen, J. (2024). Mihail Jakovlev loikkasi Venäjältä Israeliin – nyt henkivartija on hänen mukanaan jopa vessassa. *Yle*, 14.7.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20097376>
- Leppänen, J. (2024). NHL-huiput haluavat viisikymppisen suomalaisnaisen oppiin – yksi ehdotus pelasti Tiia Hurmeen elämän. *Yle*, 6.10.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20114497>
- Leppänen, J. (2024). Skinheadit aiheuttivat Markku Kanervalle opettajanuran suurimman šokin – nyt hän puhuu rakastamansa ammatin puolesta. *Yle*, 17.3.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20077773>
- Lukka. (2025). Camden Gianni ihmetteli vain, miksi vesi läikkyi – seuraavassa hetkessä hänen sydämensä jo pysähtyi. *Yle*, 23.2.2025. Hämtad 25.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20141061>
- Manner, P. (2024). Tällainen on huippuhiittäjä Lauri Vuorinen – tienaa merkittäviä summia valokuvaajana. *Yle*, 15.12.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20110946>
- Matteo, S. (1986). The effect of sex and gender-schematic processing on sport participation. *Sex Roles*, 15, 417–432. <https://doi.org/10.1007/BF00287981>
- Mattila, M. (2024). Tutkimus: Yle on Suomen luotetuin uutismedia. *Yle*, 10.1.2024. Hämtad 4.4.2025 från <https://yle.fi/a/74-20071129>
- Mendes, K., & Carter, C. (2008). Feminist and gender media studies: A critical overview. *Sociology Compass*, 2(6), 1701–1718. <https://doi.org/10.1111/j.1751-9020.2008.00158.x>

- Messner, M. A., Duncan, M. C., & Jensen, K. (1993). Separating the men from the girls: The gendered language of televised sports. *Gender & Society*, 7(1), 121–137. <https://doi.org/10.1177/089124393007001007>
- Mumby, D. K. (2011). What's cooking in organizational discourse studies? A response to Alvesson and Kärreman. *Human Relations*, 64(9), 1147–1161. <https://doi.org/10.1177/0018726711408623>
- Niemi, N. (2021). Gendered portrayals of business managers' competence in the Finnish newspaper media (Magisteravhandling, Hanken).
- Nyman, M. (2024). Emma Kanerva teki liikaa töitä ja uupui – nyt hän palaa olympialaisiin kahdentoista vuoden tauon jälkeen. *Yle*, 30.6.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20096367>
- Nyman, M. (2024). Eva Wahlström oivalsi, mistä nyrkkeilyssä on oikeasti kyse – näin laji voi auttaa pahoinvoivia nuoria. *Yle*, 31.3.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20081294>
- Nyman, M. (2024). Kiusaaminen, häirintä ja tappouhkaukset ovat Jennica Sjögrenille, 25, arkea – uusi liiga mullisti ammattipelaajien elämän. *Yle*, 18.2.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20075066>
- Nyman, M. (2024). Martina Backfält huomasi 150 kilometrin tuntivauhdissa, että jarrut eivät toimi – halusi ajaa rajun kolarin jälkeen. *Yle*, 26.5.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20088600>
- Nyman, M. (2024). Martti Puumalainen sai 16-vuotiaana neuvon, jota piti typeränä – nyt se ohjaa olympiatoivon koko asennetta: ”Uskallan voittaa.” *Yle*, 7.7.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20097609>
- O'Halloran, K. L. (2011). Multimodal discourse analysis. I K. Hyland & B. Paltridge (Red.), *The Bloomsbury handbook of discourse analysis* (s. 249–282). Bloomsbury.
- Oivo, M. (2024). Afganistanilainen Salar elää unelmaansa Espoossa – ystävän kirje vakuutti Suomen viranomaiset. *Yle*, 1.9.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20107687>
- Oivo, M. (2024). Mikko Korhonen, 43, kokee, että elämä on helpompaa työmatkalla kuin lasten kanssa – huono omatunto johti romahdukseen. *Yle*, 19.5.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20088573>
- Oivo, M. (2024). Rebecca Ehrnrooth, 24, huomasi, että somessa kiinnostaa muu kuin urheilumenestys – tällä reseptillä hän kerää miljoonayleisön. *Yle*, 14.1.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20068706>
- OpenAI. (2025). *ChatGPT (februari 2025 version)*. Hämtad från <https://openai.com>

- Paasi, J. (2024). Leijonien päävalmentaja Antti Pennanen on vastavalmistunut terapeutti – ja monille täysi mysteeri. *Yle*, 3.11.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20121227>
- Pfister, G. (2010). Women in sport–gender relations and future perspectives. *Sport in Society*, 13(2), 234–248. <https://doi.org/10.1080/17430430903522954>
- Popa, D., & Gavriliu, D. (2015). Gender representations and digital media. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 180, 1199–1206.
- Porttila, K. (2024). 17-vuotias Minja Korhonen unelmoi olympialaisista, mutta ensin on pelastettava laji. *Yle*, 22.12.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20123241>
- Porttila, K. (2024). Saga Vanninen, 21, on uusi suomalainen supertähti, jota kiertää mystisyyden verho – nyt hänestä paljastuu uusi puoli. *Yle*, 5.5.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20086482>
- Porttila, K. (2024). Tiia Olkkonen, 24, rämpii Mika Myllylän jalanjäljissä – nyt hän kajauttaa avunhuudon suomalaisen hiihdon pelastamiseksi. *Yle*, 24.11.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20119191>
- Razack, S. A., & Joseph, J. (2020). Misogynoir in women's sport media: Race, nation, and diaspora in the representation of Naomi Osaka. *Media, Culture & Society*, 43(2), 296–310.
- Saarinen, J. (2024). Emil Larmi ei edes hätkähtänyt ajatusta seitsemänneistä kerroksesta hyppäämisestä – nyt hän muistuttaa, että kaikesta voi selvitä. *Yle*, 28.4.2024. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20083597>
- Saarinen, J. (2024). Kahden olympialaisten naisnyrkkeilijän sukupuolta epäillään – KOK:lta poikkeuksellisen ulostulo. *Yle*, 1.8.2024. Hämtad 15.4.2025 från <https://yle.fi/a/74-20102739>
- Saarinen, J. (2025). Tommi Niemelästä ei tullut oopperan baritonia, vaan aivan jotain muuta – tällainen on kiekkoilun räiskyvä hymypoika. *Yle*, 2.2.2025. Hämtad 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20139197>
- Salih, S. (2007). On Judith Butler and performativity. I K. Hall & M. Bucholtz (Red.), *Sexualities and communication in everyday life: A reader* (s. 55–68). SAGE.
- Saunders, M., Lewis, P., & Thornhill, A. (2019). *Research methods for business students* (8:e uppl.). Pearson Education.
- Sherry, E., Schulenkorf, N., & Chalip, L. (2015). Images of sportswomen: A review. *Sex Roles*, 74, 299–309.

- Sipilä, A.-J. (2024). Lauri Markkanen on ”tavallinen” perheenisä, joka saa satoja miljoonia palkkaa – nyt hän paljastaa hurjan tavoitteensa. *Yle*, 20.10.2025. Hämtas 24.2.2025 från <https://yle.fi/a/74-20118010>
- Sirkkunen, E. (2012). *Suomalainen mediamaisema ja digitalisaation vaikutukset*. Gaudeamus.
- Stierncreutz, M., & Tienari, J. (2023). Shaped by resistance: Discursive politics in gender equality work. *Gender, Work and Organization*, 30(4), 1178–1198. <https://doi.org/10.1111/gwao.12960>
- Tervo, M. (2003). Sports, 'race' and the Finnish national identity in Helsingin Sanomat in the early 20th century. *Nations and Nationalism*, 9(3), 335–355.
- Thompson, P., & Harley, B. (2012). Beneath the radar? A critical realist analysis of “The Knowledge Economy” and “Shareholder Value” as competing discourses. *Organization Studies*, 33(10), 1363–1381. <https://doi.org/10.1177/0170840612457614>
- Tienari, J., & Nentwich, J. (2012). The "doing" perspective on gender and diversity. I M. A. Danowitz, E. Hanappi-Egger, & H. Mensi-Klarbach (Red.), *Diversity in organizations: Concepts and practices* (s. 109–136). Palgrave Macmillan.
- Turtiainen, R. (2012). *Nopeammin, laajemmalle, monipuolisemmin: Digitalisoituminen mediaurheilun seuraamisen muutoksessa* (Doktorsavhandling, Turun Yliopisto).
- Vaara, E., & Tienari, J. (2004). Critical discourse analysis as a methodology for international business studies. I R. Marschan-Piekkari & C. Welch (Red.), *Handbook of qualitative research methods for international business* (s. 342–359). Edward Elgar Publishing.
- Van Dijk, T. A. (2015). Critical discourse analysis. I D. Tannen, H. E. Hamilton, & D. Schiffrin (Red.), *The handbook of discourse analysis* (2:a uppl., s. 466–485). Wiley-Blackwell.
- Verschueren, J. (2001). Predicaments of criticism. *Critique of Anthropology*, 21(1), 59–81. <https://doi.org/10.1177/0308275X0102100104>
- von der Lippe, G. (2002). Media image, sport, gender and national identities in five European countries. *Media, Culture & Society*, 24(5), 599–621.
- Ward, L. M., & Grower, P. (2020). Media and the development of gender role stereotypes. *Annual Review of Developmental Psychology*, 2(1), 177–199.
- Wolter, S. (2015). A critical discourse analysis of espnW: Divergent dialogues and postfeminist conceptions of female fans and female athletes. *International*

Journal of Sport Communication, 8(3), 345–370.
<https://doi.org/10.1123/ijsc.2015-0019>

World Economic Forum. (2024). *Global Gender Gap Report 2024*. Hämtad från
<https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2024/>

Bilaga 1 AI-användning

Användning	Förklaring	Referens
<p>Chatgpt har användts för att förbättra språket i avhandlingen.</p>	<p>Jag har använt ChatGPT (Open AI version februari 2025) som ett stöd för att förbättra språket och flytet i avhandlingen. Min arbetsprocess har inneburit att jag först skrivit en egen textbit, som jag bett ChatGPT att förbättra med prompten: "gör texten mer flytande utan att tappa min egen röst i svaret". Efter detta gjorde jag egna justeringar för att säkerställa att texten är helt i linje med mina egna tankar och analyser.</p> <p>Jag har också använt ChatGPT för att få idéer om avhandlingens struktur, omorganisera meningar och stycken för att få argumentationen att flyta på bättre. Utöver detta har jag använt ChatGPT för att översätta enskilda ord och fraser från engelska till svenska för att jag ska få en bättre uppfattning om vad vissa texter handlat om. Därefter har jag tolkat innebörden och meningarna har omformulerats så de passar min avhandling.</p>	<p>OpenAI. (2025). ChatGPT (februari 2025 version). https://openai.com</p>